

Očetov mlin v sinovem škofovskem grbu

Leto XII

1963

Štev. 9

SEPTEMBER

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

REMAR

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

Ustanovljen leta
1952

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.
Tel.: FM 1525

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

TAKOJ FUNT V ŠPAROVČEK ZA MOHORSKE KNJIGE!

Celovška Mohorjeva nas bo letos obogatila z naslednjim knjižnim darom:

1. **KOLEDAR** za leto 1964. Bo spet zajetna knjiga in polna zanimivega blaga z raznih vetrov.

2. **TREBUŠNIKOVE ZGODBE**. Napisal jih je svoj čas znani platinec itd. Janko Mlakar. Zbrane bodo v eni knjigi in dale dosti sočnega in veselega branja.

3. Večerniška povest **MRTVI ROD**, spisal Karl Mauser. Ime pisatelja je več kot dovolj priporočila za to knjigo.

4. **IZ ŽIVLJENJA** je naslov četrte knjigi. Zbor dogodkov, ki jih je nebral rajni katehet Anton Čadež. Pravijo, da je knjiga zelo zanimiva in poučna.

ZATO: Takoj funt v šparovček za nebavo teh imenitnih knjig!

NADALJE PRIPOROČAMO:

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £1-0-0 (2 šil. poština).

A.M. SLOMŠEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa zgovodinska knjiga stane £ 1-0-0.

FINŽGAR, VII. zvezek: **LETA MOJEGA POTOVANJA**, Cena £ 1-0-0, za poštino 2 šil.

RICCIOTTI: Življenje Jezusovo. Izdala Mohorjeva v Celovcu kot izredno izdanje svojih knjig. Svetovno priznано odlično delo. — Cena £ 2-10-0 in poština 2 šil.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki.

SOCIOLOGIJA — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina imamo spet v zalogi. Poprejšnja zaloga, dosti velika, je pošla. Znamenje, da se rojaki zanimajo.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo dr. Ahčina. £ 1-10-0.

Tudi to knjigo prve zaloge smo vso razprodali, pa smo jo morali na željo novih naročnikov spet nabaviti.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knajpiva zdravilna metoda £ 0-15-0.

TRI ZA OBLJUBE, krasna povest Janeza Jalna — £ 0-10-0.

IZPODKOPANA CESTA od istega pisatelja kot zgoraj — £ 0-10-0.

GORJANČEV PAVLEK, čaroben izlet iz Argentine v Slovenijo — £ 1-0-0.

IGNACIJ KNOBLEHAR, zgodbe velikega našega rojaka-misijonarja pred stoletjem v Afriki. — £ 1-0-0.

PO SVETLI POTI, spisal dr. Franc Jaklič za fante in dekleta. £ 1-0-0.

SLOVENSKA UMETNOST V ZAMEJSTVU, z mnogimi slikami — £ 1-0-0.

VELIKA RIDA — povest Karla Mauserja — 10 šil.
PREKLETA KRI — povest Karla Mauserja — 10 šil.

O G R A D — povest Janeza Jalna — 10 šil.

MATI IN UČITELJICA — predzadnja okrožnica Janez XXIII. — 6 šil.

MOJCA BERE — za učenje otrok v slovenskem braju — 10 šil.

KUZAMURNIK in **STRIC JAKA** — slikanici z zelo šaljivo vsebino. Vsaka 6 šil.

LETO XII.

SEPTEMBER, 1963.

ŠTEV. 9.

BODOČNOST AKTIVNEGA KRISTJANA

Spodnje vrstice so izčrpek iz "Pomladne meditacije o kulturi", ki ga je napisal Lev Detela in objavila tržaška MLADIKA v junij-ski številki. — Ur.

ETIČNI KRŠČANSKI PRINCIP, ki je največja in najodločilnejša gonilna sila našega zamejstva in ki bo že v bližnji prihodnosti vedno bolj delovala v domovini, je treba povezati s sodobno situacijo na vzhodu. Ne smemo se bati socialnih vprašanj! Bodočnost sveta je zagotovo v večji socialni pravičnosti, ki pa se bo zčila s krščanskimi etičnimi načeli.

Komunizem nima lastne etike — to pa ga bo pokopalo.

Bodočnost je bodočnost večje notranje vere, večje notranje etične trdnosti, večje krščanske svobodnosti — je **bodočnost aktivnega kristjana!** Prav zadnja papeževa okrožnica o miru nam mora dokončno odpreti oči.

V komunizmu ne smemo več gledati bestialitete, temveč zmotno a važno socialno idejo, ki ji pa manjka eičnega pridiha. Naloga naprednega krščanstva bo vedno močnejša infiltracija krščanske etičnosti v levo smer. A prav ničesar ne bomo mogli storiti s pozicij 19. stoletja ali leta 1935! Zato sem zadnje čase govoril dobronamerno in kot kristjan tudi o naši situaciji v zdomstvu.

Smo bolj pomembni kot si morda mislimo, zato pa moramo paziti na našo hišo! V krščanstvu vi-

dim največjo kvaliteto vse zgodovine človeštva. Tisti, ki vzdržuje krščanstvo tudi v trenutkih stiske in usodnega malodušja, je zagotovo steber bodočega sveta!

Zato moramo gledati sintetično: Iz domovine moramo črpati pozitivno socialnost, iz krščanstva pa vse tisto, kar tvori šele pravega celovitega pravega človeka: vero, trdnost, celovitost, značaj, dobroto, transcendenčnost, tradicijo, družinskost in predvsem **ljubezen**. Krščanska naprednost nas bo potem, ko se bomo že sami približali domovini, tudi odprla domovini kot neprecenljivo **vrjednoto**.

To je bodočnost Slovencev in bodočnost sveta — kot občestva.

Slovenci smo celota. Vsi se moramo boriti za dobro na vseh naših straneh. Odpirati pa se moramo tudi dobremu vseh drugih narodov sveta. Naj so moji nameni še tako utopistični, vsekakor se bojim njihove resnice in svoje odgovornosti, ko jih izražam. Na obeh straneh slovenske preteklosti je bilo dovolj napak in dovolj dobro nameravanega.

Kdaj bomo res dvignili dobro nad slabo, ljubezen nad sovraštvo, bližnjega nad sebe!

Božil tipka

★ DNE 16. SEPTEMBRA PRAZNUJEMO TRILETNICO, kar je "Padua Hall" prenehala biti poboljševalnica in jo je melbournska nadškofija izročila meni za slovenski hostel. Kot veste, ima zdaj novo ime: **Baragov dom**. Kako hitro so minila ta tri leta! Lepo število slovenskih fantov je našlo v hostelu svoje zatočišče in bo še v bodočih letih. Mislim, da poslanstvo Baragovega doma še ne bo tako hitro končano. Naše avstralske Brezje se razvijajo v slovenski center, kamor rad pride vsak melbournski Slovenec, ne le fantje.

Naj se ob tej priliki zahvalim vsem rojakom, ki so mi v teh treh letih z delom in darovi pomagali, da je hostel obstal. Zavedam se, da brez njihove pomoči ne bi mogel nikamor. Tako pa smo staro hišo v teh treh letih prenovili in olepšali, mnogo načrtov za bodočnost pa imam še v glavi in na papirju. Bo naš rojak Baraga pomagal, da jih uresničim, saj se z našim hostelom njegovo ime širi tudi med avstralskimi katoličani.

★ V soboto dne 31. avgusta je šla cela vojska naših fantov nabirat.. Gobe? Ne, ampak skale za lursko votlino z oltarjem, ki bo do božiča zrasla za našim Baraggovim domom. G. Roman Uršič je dal na razpolago svoj čas in svoj velik tovorni avto, ki je pripeljal prvi tovor skal. Seveda jih še ne bo zadosti. Kako bo delo napredovalo pod skrbnim vodstvom Sernečevega Štefana, bom pa sproti poročal.

★ Naše odbojgarsko moštvo "Slovenia" je končalo letošnjo tekmovalno sezono Viktorijske amaterske odbojgarske lige. Zadnjo tekmo so odigrali v ponedeljek 2. septembra na univerzi in sicer z Estonci. Šlo je za prvenstvo v skupini B, katero so si s težavo priborili. Naši fantje so torej dosegli drugo mesto. Čestitamo jim z željo, da tudi v novi sezoni pokažejo obilico dobre volje in vztrajnosti.

★ Kaj pa naše poroke? Takole so se zadnji čas ženili in možile na našem koncu: Dne 10. avgusta sta se v Marijini cerkvi v Geelongu poročila Viktor Hotež in Marija Bajc. Ženin je doma iz Brezo-

vice na Primorskem, nevesta pa iz Bukovja, župnija Studeno. — Dne 17. avgusta sta si pri sv. Janezu v Clifton Hillu obljubila zvestobo Ivan Skobe in Carol Anne Main. Ženin je iz Mokronoga, rojen pa je bil v slovenski izseljenski družini v Holandiji. Nevesta je rojena Avstralka iz Carltona. — Dne 24. avgusta je v cerkvi bl. Nikolaja Taveliča v Clifton Hillu Stanislav Bergoč dobil za ženko Stergiano Iliopoulou, po rodu Grkinjo. Ženin je doma iz Klenika, župnija Trnje. — Isti dan smo imeli poroko pri Mariji Pomagaj v Kew, kjer je Adolf Lelia rekel "da" svoji holandski nevesti Frè Tini de Haan. Adi je bil rojen v Segovcih in krščen v Apačah na Štajerskem. Je sin gospe Jožefine, ki že vsa tri leta živi v našem hostelu, pere fantom ter vzorno skrbi za kapelico Marije Pomagaj. Šalili smo se, da bo treba s čolnom pred oltar k poroki, toliko bo materinih solz — no, pa ni bilo tako hudo. Adi, na mnoga leta! — Dne 31. avgusta so bile tri poroke: V cerkvi sv. Petra, East Bentleigh, sta se poročila novodošla Nikolaj Oman in Branimira Marija Zore, oba pristna Gorenjca. Ženin je iz Podkorena, nevesta pa iz Kranjske gore. — Vrsto porok v novi cerkvi sv. Patrika, Murrumbena, sta ta dan začela Valter Prosenak in Terezija Horvat s svojim odločnim "hočem". Valter je doma iz Slovenske Bistrice, nevesta pa iz Črensovcev. — Pri Mariji Pomagaj v Kew pa sta si isti dan obljubila zvestobo Alojz Dobaj in Marija Požgan. Lojze je bil rojen v Brežicah (krščen v župniji Videm-Krško), nevestin rojstni kraj pa so Vrtiče (župnija Svečina).

Vsem parom izrekam iskrene čestitke in jim želim obilico božjega blagoslova!

★ S prvim septembrom je Avstralija uvedla nove odredbe za poroke. Doslej je imela vsaka država svoje paragrafe in določbe ter ženitbene formularje. Novi zakoni o porokah pa veljajo za celo Avstralijo in razlik med državami ni več. Tudi formularji so isti za ves kontinent. Novoporočenci bodo odslej dobili čedno diplomo, ki bo veljala za poročni list.

Za poroko se je po novih predpisih treba prijaviti duhovniku vsaj **sedem dni** pred poročnim

Misli, September, 1963

datumom. Poleg krstnega lista je treba predložiti tudi rojstni list, če je le mogoče. Naš viktorijski registracijski urad me je zagotovil, da je za begunce, ki rojstnega lista nimajo in ga preko konzulata iz tehničnih vzrokov nočejo iskati, zadostno predložiti potni list (pasport).

Pismeno dovoljenje staršev (oz. državnega pooblaščenca kot varuha mladostnih, ki bo za novonaseljence odslej na uradu "Children Welfare Department"), je do izpolnjenega 21. leta še vedno potrebno. Na novo je določena najnižja starost poročencev: za fante osemnajst let, za dekleta pa šestnajst.

★ Krsti so si sledili takole: Dne 11. avgusta so prinesli v cerkev svete Družine, Bell Park, Ano, hčerko Antona Lusetiča in Danice r. Poropat. Pri Mariji Pomagaj v Kew pa smo ta dan krstili Ireno, prvorojenko Antona Guština in Ane r. Zadel, North Altona. Tudi ostali krsti so bili vsi na avstralskih Brezjah: Dne 18. avgusta je zajokala Patricija Esther, hčerka Franka Petrucci in Lilijane r. Hlede, Carlton, dne 24. avgusta pa Lidija Sonja, hčerka Antona Ferfila in Terezije r. Lenarčič, Thomastown. Dne 31. avgusta je bil krst Brigite, hčerke Dragutina Horvat in Marije r. Bohar, Northcote; in pa krst Johna, prvorojenca Jožefa Balažica in Jolanke r. Svetec, Malvern. — Vsem našim malčkov iskrene čestitke! Bog živi novorojenčke!

★ V Baragovem domu imamo malčka, ki ga

Baragov dom v Kew, Vic.

kličemo "Joe" in še ni krščen, pa tudi ne bo. Hodi namreč po štirih, kadar se mu zljubi, navadno pa skače po dveh. "Joe" je namreč kengurujček, ki mu je nekje pri Milduri avto ubil mamo, on pa je po sreči ostal živ v njenem žaklju. Adi ga je prinesel s svojega posla pri P.M.G., zdaj pa je v oskrbi gospe Lelije. Pije iz stekleničke, je pa že začel jesti tudi travo in kruh. Upamo, da bo ostal pri življenju. Zadnjič je priskakal celo v — razred Slovenske šole! Otroci so ga bili veseli, učiteljica Anica pa prav nič, saj učenci do konca pouka niso dali več miru.

★ Geelongška Slovenska šola je imela prvič pouk na drugo avgustovo nedeljo po slovenski maši. Kar lepo število otrok se je zbralo. Na šolsko tablo sem poleg drugih besed zapisal KRUH in nekaj starejših je znalo prebrati. Potem sem govoril o kruhku, kako hudo bi bilo, če ga mamica ne bila imela. Glej ga šmenta: tam v zadnji klopi mi je Boletov Karlo odkimaval, da bi ne bilo nič hudo brez kruha. "Kaj pa bi jedel, če kruhka ne bi bilo?" sem ga vprašal. In Karlo je vstal ter se moško odrezal: "Cake . . ."

Pa naj še kdo jadikuje, da je v Avstraliji hudo. Dokler bodo otroci takole modro odgovarjali, je naša nova dežela res blagoslovljena. Le hvaležni bodimo za vse!

★ Oktober je mesec sv. rožnega venca in dne 7. oktobra (ponedeljek) bo praznik Rožnenske Kraljice. Ob pol osmih zvečer bomo imeli pri Mariji Pomagaj rožnensko pobožnost z blagoslovom. Vabljeni!

★ Tudi prva nedelja v novembru z našim vsakoletnim romanjem se bliža. Že kaj mislite, da se udeležite obiska naših grobov in procesije? Ne pozabite! Več o celotnem sporedu pa boste čitali v prihodnji številki.

NA JASNEM (s str. 267)

Ko je namreč Nikita vse to slišal, je snel oba čevlja in udaril z njima po mizi Titu pred nosom, segel v žep, privlekel iz njega atomsko bombo in jo čal Titu. Tito je dal napreči svojo barko "Galeb" in je zaplaval z njo v Jadran. Na njej ima s seboj helikopter, ki ga bo v primerni razdalji od Sydneya zajahal, se povzpel nad Woollahro, obstal nad hišo 121 Queen St., in — spustil atomsko bombo . . .

Če mislite, da je vse to ena sama velika raca, kar čakajte in napravite pod hruščovsko-titovsko bombo bridko smrt — jaz odklanjam odgovornost zanj pred Nikito in Titom, pa tudi pred vami in samim seboj! — Urednik MISLI.

IZ ROKAVA P. ODILA

PIŠE MI NEKDO: "Pa sem res vesel, pater, da imate tisti rokav, ki je vedno poln. Pa mi povejte, kaj je v vašem rokavu zapisano kot odgovor na izjave ljudi, ki jih večkrat slišim. Pravijo namreč: Saj verujem vse, kar me je mati učila. Če pa ne izpolnjujem vsega, kar Cerkev zahteva, pa menda ne bo tako hudo . . ."

Prijatelj, naj ti povem, da tako besedovanje tudi jaz večkrat slišim. Posebno pri pouku za poroke, ko se z mladimi pari po domače razgovarjamo. Žal jih ni malo, ki so v veri slabo poučeni ali so pa tisti zgodnji pouk že pozabili. Mnogi mislijo, da je za zveličanje dovolj, če veruješ v Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa. Ne zavedajo se pa, da je poleg vere nujna tudi pokorščina do Boga, ki obstoji v tem, da se držimo njegovih zapovedi. Naše krščanstvo mora biti v tem, da se trudimo za kreposti in vršimo dobra dela. Zelo se moti, kdor misli, da je vse to odveč in za pot v nebesa nepotrebno!

Vera v Boga ureja življenje

Veruješ, praviš, da je Kristus Sin božji, prišel na svet kot naš Odrešenik. To seveda drži, ne smemo pa prezreti, da je prišel tudi kot učenik in postavodajalec. Nprestano je poudarjal prepotrebo pokorščine do nebeškega Očeta. Ni dovolj v Kristusov nauk verovati, izpolnjevati ga je treba. Brez tega je tvoja vera nepopolna, površna, naravnost prazna.

Sama vera človeka ne bo zveličala. Kristus je opominjal: "Ako hočeš v življenje iti, spoľnjuh zapovedi!" (Mat. 19,17.) Je tudi resno svaril: "Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, temveč tisti, ki izpolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih" (Mat. 7,21).

Tvoja veda je slepa, ako prezreš Kristusov nauk o grehu. Greh je največje zlo in za služi kazni. Moramo se ga skrbno varovati. Če smo pa le vanj zagazili, ga je treba priznati, obžalovati in se mu za bodočnost znova odpovedati. Res je Kristus trpel in umrl za naše grehe in tako zanje zadostil, ker bi sami tega nikakor ne mogli. S tem pa ni rečeno, da nam samim ni treba ničesar storiti za ponovno opravičenje pred Bogom. Nasprotno, prav Jezusovo trpljenje in smrt sta nam ukaz, kako se moramo potruditi za dobro kesanje nad grehi in za beg pred priložnostmi za nove grehe.

Božjo postavo moramo izpolnjevati. Kdor misli, da sama vera zadostuje, živi pa lahko po svoje, bo kmalu samo še po imenu kristjan. Še bo priznaval Boga, razporoka in zopetna poroka se mu pa zdi kar dobra, čeprav Kristus temu pravi prešuštvo. Ubogati duhovno cerkveno oblast se mu ne zdi potrebno, čeprav jo je ustanovil sam Kristus. Kopiciti bogastvo in imeti trdo srce do bližnjega — brez čuta za socialno pravičnost — po njegovem je vse to prav, da le v Boga veruješ. Navedel sem samo nekaj najbolj očitnih zgledov, kako zabrede človek, ki pozablja, da Kristus ni učil samo vere, ampak nam je naložil tudi božje postave.

Po svojih delih boš sojen.

Res je, vera je k zveličanju nujno potrebna. Brez vere nihče ne more biti Bogu všeč. Toda vera v Boga ni stvar, ki samo nekje v človekovi notranjosti tiči. Vera mora prekipovati v dejanje, v kreposti, v dobra dela. Kako bomo sojeni po dobrih delih, je nazorno povedal Kristus, ko je pripovedoval o dogodkih pri sodbi: "Lačen sem bil in ste mi dali jesti . . . Kar ste storili enemu najmanjših mojih bratov, ste storili meni . . . Priđite in posedite kraljestvo mojega Očeta!"

In nasprotno:

"Lačen sem bil in mi niste dali jesti . . . Poberite se od mene, prekleti, v večni ogenj!" — Če bi bila vera sama dovolj, zakaj bi bila sodba odvisna od dobrih ali slabih del, ki pojdejo z nami?

Apostol sv. Jakob je to do dna razumel in preprosto po domače zapisal: "Vera brez dobrih del je mrtva". Vsaka beseda kakor pribita! Taka vera je kakor telo brez duše. Duša oživlja telo, dobra dela oživljajo vero. Odtod naš pregovor: Začni z Bogom vsako delo, da bo dober tek ime-lo!

Nekaj misli o veri

So ljudje, ki gredo skozi življenje, kot bi rinihi skozi tunel. Temna je pot, tudi lahka ni, nekoč se boš pa vendar do konca prebil. Potem pa? Bo že kako . . .

Pa nam Bog ni namenil takega pustega potovanja. V temo življenja nam sveti sonce vere, ki nam daje gotovost, toploto, prisrčnost božje bližine. Zakaj se bolj ne potrudimo, da bi razumeli veličino vere in njen brezdANJI pomen za življenje? Ne samo za posmrtno življenje, prav tako za življenje na tem svetu!

(Dalje str. 283)

Misli, September, 1963

Izpod Triglava

SLOVAR SLOVENSKEGA JEZIKA ima vsak čas iziti v Ljubljani, prvi naš slovar, ki bo razlagal slovenske besede v slovenščini. Doslej smo poznali slovenske slovarje le v primeri z drugimi jeziki, največ menda med slovenščino in nemščino. Za izdanje nove vrste slovarja se je zavzel Inštitut slovenskega jezika, ki se je ustanovil v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V tej znameniti in močno zajetni knjigi bo zbran in razložen v slovenščini ves zaklad našega jezika. Dovršeno bo delo zbiranja slovenskih besed od 16. do 20. stoletja. Zares ogromno delo!

V TRŽAŠKI "MLADIKI" nekdo sprašuje, zakaj so se v Trstu oprijeli novega pravopisa (bravec itd.), v Ljubljani se pa drže starega in tam so še vedno "bralci". Kakšno ozadje je tu? — Uredništvo odgovarja: "Kakšno ozadje? Tega v Trstu ne vemo. Dejstvo je, da so o novostih govorili različni 'forumi', preden je šla knjiga v tisk. Zakaj kasneje spremembe? To so za nas v Trstu uganke. Vemo le, da so dobila uredništva listov v Sloveniji prepoved, pisati kakorkoli v prid novemu pravopisu. Čas bo gotovo posvetil tudi v to zakulisje."

ŠE O POGREBU nadškofa Vovka, posneto po DRUŽINI: Čeprav je nadškof želel, naj bi mu ne nosili vencev, je bila krsta s cvetjem zasuta. Vladna komisija za verska vprašanja je namesto venca poklonila teološki fakulteti znesek 500,000 din. Za pogrebni spreved na Žale je vse prostore ob cestah zagrnila "nepregledna množica".

V MURSKI SOBOTI in BOGOJINI je mariborska škofija priredila veličastno proslavo jubileja sv. Cirila in Metoda. Prekmurje je del tiste Panonije, ki sta v njej iz Blatograda delovala sveta brata med Slovenci. Zbralo se je nad 20,000 ljudi. Maša je bila v staroslovenskem jeziku. Oblasti so bile proslavi zelo naklonjene. Preusmerile so ves promet in odpovedale motorne dirke, ki so se imele vršiti tisto dopoldne. Škofu in drugim dostojanstvenikom so priredile sprejem v prostorih Občinske skupščine, kjer so ga pozdravili mnogi predstavniki svetne oblasti.

PREDSTAVNIK EVANGELIČANOV, senior L. Hari, je bil tudi povabljen na proslavo v Murski Soboti in se je z veseljem odzval. V svojem govoru je rekel med drugim: Prepričan sem, da se zaženja med kristjani novo življenje, ko ne bodo več v prvi vrsti gledali, kaj jih loči, ampak predvsem, kaj jih druži. Na to je pokazal tudi II. Vatikanski cerkveni zbor. Zato sem se z izrednim veseljem odzval povabilu na to proslavo.

TUDI NA PTUJSKI GORI so imeli veliko proslavo Ciril — Metodijškega jubileja in sicer v nedeljo 11. julija, teden za onim v Prekmurju. Za petje med staroslovensko mašo so prišli pevci iz Maribora.

RAZDRTO POD NANOSOM si gradi novo cerkev, oziroma dviga staro in razvalin. Ni še vse dokončno urejeno, pa so vendar cerkev že slovesno odprli o priliki obiska apostolskega administratorja g. Albina Kjudra iz Tomaja.

V SLAVINI PRI POSTOJNI je umrl župnik Martin Gorše, doma iz Sodražice pri Ribnici, vas Zamostec. Izšel je iz zelo revne družine, ki je štela 12 otrok. Ne samo Martin, tudi brat France je študiral kljub vsej revščini ter postal to, kar je danes: sloviti akademski kipar Meštrovičeve šole, živi in dela v Združenih državah. Izrekamo mu sožalje ob izgubi ljubljene brata.

VSAKA PETA SLOVENSKA DRUŽINA ima naročene mohorske knjige, v vsaki družini pa grede iz rok v roke in teh nad 400,000 knjig ne umira za tramovi in na knjižnih policah. — Tako poroča v svojem Knjižnem Glasniku Mohorjeva Družba v Celju. Čeprav to družbo današnja oblast samo nekako tolerira, se je vendar Mohorjevi posrečilo, da se je odbržala in celo lepo napreduje. Kljub težavam še vedno izdaja knjige kolikor mogoče v duhu glavnega ustanovitelja družbe — škofa Slomška. Vsakoletni knjižni dar udom družbe je 5 knjig in vsaka od njih se tiska v okoli 80,000 izvodih — tako pridemo do zgoraj navedenega skupnega števila 400,000. Dosti višje naklade mohorske knjige nikoli niso imele. Poleg rednega knjižnega daru izhajajo pri Mohorjevi knjige za doplačilo: Finžgar, Meško, Detela, Pregelj, Perko itd.

V NOvem MESTU so 29. avgusta preoblekli 6 mladih fantov v frančiškansko obleko in jih sprejeli v novicijat. Istočasno je 5 drugih, ki so lani vstopili v novicijat, napravilo prve redovne obljube.

mož in žena

Dr. A. Trstenjak:
"MED LJUDMI"

On zna

ŽENA MORE S SVOJIMI ŽRTVAMI v mo-
ževem srcu vžgati ljubezen. A tudi nasprotno je
res: mož zna ogreti ženo, ki se ni poročila iz lju-
bezni. Mož to celo lažje doseže, njemu ni treba,
da bi se v ta namen za ženo žrtvoval. Dovolj je,
da **zna ceniti njene žrtve zanj.**

Pride mlado dekle, vsa zaskrbljena, s pismom
v roki.

"Berite to pismo", mi reče.

Berem. Resen fant z lepo službo jo prosi za
roko. Vprašam:

"Ali ga poznaš?"

"Poznam ga in prav nič rada ga nimam. Pa
to še ni najhujše: celo nekoliko zoprni mi je. Saj
takega ne morem vzeti?"

"Pa ga pusti, saj ne boš potem nič na slab-
šem kot si zdaj. Saj ti ni sile in nikamor se ne
mudi".

"Že res. Kaj pa, če mi bo kdaj žal, da sem ga
zavrnila, saj sami vidite, da bi bila to lepa par-
tija."

"Dobro preudari in po prevdarku se ravnaj.
Odloči sama, saj to je popolnoma tvoja stvar."

Nekoliko pomolči in se zamisli. Potem vpraša:

"Povejte mi, ali je mogoče, da bi ženska kdaj
vzljubila moža, ki ga nima rada in ji je celo neko-
liko zoprni?"

"O, pa še kako mogoče je! Celó pogosto se
kaj takega zgodi; poznam že več takih primerov.
Saj ljubezen ne sloni samo na lepi, simpatični zu-
nanjosti, marveč še bolj na **harmoniji in soglasju**
duševnih lastnosti in potez značaja, zaradi kate-
rih začneš drugega ceniti in občudovati in preko
tega polagoma celo ljubiti. Zlasti če ti s svojim
načinom življenja daje povod, da si mu hvaležna
in da z njim sočustvuješ. Ko se srečata v soču-
stvovanju, se pa že spočno ljubezenska čustva."

Dekle je odšlo in se odločilo za zakon s tis-
tim fantom. Življenje je pokazalo, da je bilo tako
prav. Zakon je zelo srečen. Od začetka je bila ne-
kako zaskrbljena in se je bala, kaj bo. A ni dolgo
trajalo, da je moža tako rada imela kot on njo
že pred zakonom.

Kako je to dosegel? Nisem vprašal, pa po 13
letih se mi je sama pohvalila. Na kratko je pove-
dala s pomenljivimi besedami:

"On zna!"

Njena povest

"Veste, tako zna biti ljubezniv, če le more, mi
kako veselje naredi. Vedno mi kaj prinese, da me
veselo preseneti. Nikoli ne odide, da ne bi poprej
dal izraza svojim čustvom. Pri delu mi pomaga.
če le more. Vsaj dobro voljo pokaže, češ da se ne
bom sama z delom 'dolgočasila'. Če drugega ne
more, me poboža in s tem pokaže, da me ima
rad. Vsako stvar, ki mu jo naredim, z veseljem
pohvali. Nikoli ne godrnja nad kosilom, vse mu je
všeč, ker je pač 'ženka skuhala'. Vsaka obleka, ki
jo nosim, mu je privlačna in me pohvali, češ: kako
se ti poda! Karkoli ukrenem, vedno je poln pri-
znanja in hvale, čeprav vem, da vedno tega ni
vredno. Tako me je pridobil zase, kot me nobeden
ne bi mogel. Prej se mi niti ni zdel lep, saj se
morda spominjate, kaj sem takrat rekla o njem.
Zdaj so mi vse poteze njegovega obraza, vse nje-
gove kretnje in vedenje zares ljube in privlačne.
Od začetka sem se morala kar nekoliko 'potruditi'
za ljubezen. Zdaj je pa že vse drugače. Rada
ga imam, kakor bi nikogar ne imela. On
mi je vse in bolj osrečiti bi me nihče ne mogel.
Kot zna ta, ne zna nihče drugi."

Rekli boste...

Zlasti vi možje boste rekli: Ha, niso pa vse
take, niso ne tako dobre in skromne . . .

Seveda je res, da niso vse take. Mnoge so kar
preveč zahtevne, izbirčne, muhaste in skrajno ne-
plemenite. Res, mnoge so prav nelepe v svojem zna-
čaju in nevzgojene, toda na take sedaj v tem pri-
meru ne mislimo.

Na splošno bo pa pa le veljalo in to hočemo
poudariti — da poprečno dobra žena, ki ni razva-
jena, svojega moža razume in se zna zanj žrtvova-
ti. Taka žena bo vse storila za svojega moža: sto-
krat na dan, če je treba, njemu na ljubo utihniti
in storiti reči, ki ji niso prav nič lahke. Zase kot
povračilo za vse to pa ne bo zahtevala, da bi se
moral mož prav tako zanjo žrtvovati in nji na
ljubo opuščati svoje mnenje in voljo. Pač pa pri-
čakuje eno samo stvar in z njo se popolnoma za-
dovolji, v nji najde popolno uteho, zadoščenje in
srečo. To je zavest, da zna mož njene žrtve ceni-
ti. To ji pokaže s tem, da je do nje obziren, da
ni trd in robat. Daje ji vsaj rahlo, dasi prepriče-
valno priznanje, ko ji da čutiti, da je zaradi nje in
samo ob nji — srečen.

BODIMO SI NA JASNEM — TO SO GROZNE REČI !

Dragi rojaki, mili Slovenci: —

Veliko so vam že povedali sydneyjski dnevniki, posebno ob večerih, da ste lažje spali, ko v "sleeping pills" ne verjamete, zdaj pa vzemite na znanje, da slavni avstralski reporterji vsi skupaj eno figo vedó.

Da na kratko povem: tista tako slavna hiša 121 Queen Street, Woollahra, Sydney, bivši "Slovenski dom" in zdaj nekakšna skrivnostna hrvatska zadevščina pod diktaturo p. Roka Romca in p. Odila Hajnska, Slovenca, ki se je znal spretno odtegniti časopisnim in televizijskim reporterjem, da je ostal junak dneva samo p. Rok — tista hiša, torej, bo šla v franže, preden boste to mojo sto-procentno resnično reportažo do konca prebrali. Z njo vred bo šel v franže domala ves Sydney — ne berite naprej, tu prenehajte in — bežite, bežite!

Da spet zelo na kratko povem: tistih 9 Hrvatov, ki so zdaj v Titovih krempljih, je poslal v Jugoslavijo v zadnji inštanci nihče drug kot rdeči Mao iz Pekinga! Seveda je bilo vmesnih inštanc nič koliko, pa zdaj je skrajni čas, da pride vse na dan. Resno vas svarim, mili rojaki, ne dajte se zapeljati od tistih, ki trdijo, da so fantje šli na svojo roko in lastno odgovornost, bodisi iz neumnosti ali nepremišljene zagrizenosti — nak in stokrat nak! Poslušajte! (Če še niste zbežali.)

Rekel sem že, da je v zadnji inštanci za poslanje odgovoren rdeči tovariš Mao. Zamislil je genijalen načrt, kako spraviti s sveta obe najbolj zoprni tovariški veličini Hruščova in Tita. Po svojem ambasadorju v Belgradu je podkupil Titovega konzula v Sydneyu, proslulega tovariša Popoviča (To veste, da je pred nekaj tedni ta mož odšel iz Sydneya in mislite, da je šel v Belgrad? Kaj še — v Peking na varno jo je popihal!)

Tovariš Popović je z rdečim kitajskim denarjem kupil od sydneyjskega kardinala bivši "Slovenski dom" na 121 Queen street, Woollahra, pošte-no podkupil p. Roka in p. Odila, ki imata vsak svoje prostore v hiši za gotove namene — no: tako se je začelo. Hiša je postala "glavni stan" Maove zarote zoper Nikito in Tita. Ni sicer res, da se je devetorica hrvatskih fantov tam vežbala za umor Hruščeva in Tita, res pa je, da so se vsi plani in načrti skuhali tam. Za vežbališče si je p. Rok z rdečim kitajskim denarjem kupil obširno zemljišče v Tumbi Umbi, prav blizu tam, kjer ima farma Slovenec Ivan Šepetavc ml., vsak si lahko gre stvar

osebno ogledat. Nič ni res, bi se bili subverzivni Hrvatje vežbali v Wodongi v bratskem zagrljaju z avstralsko vojsko, vežbala sta jih v Tumbi Umbi preizkušena terorista p. Rok Romac in Ivan Šepetavc st., ki je v ta namen hodil po dvakrat na teden iz Lawsons v Tumbi Umbi, hočem reči, vozil se je s kolesom.

Kar se tiče p. Odila in sploh Slovencev, ki uporabljajo po svoji, še bolj pa po Maovi uvidevnosti tesen prostorček v hiši 121 Queen Street, sedaj kar čez noč tako slavni, da jo hodijo Sydneyčani v procesijah ogledovat, je vsa zadevščina še skoraj bolj skrivnostna Res je, da se Slovenci prve ekspedicije teroristov v Jugoslavijo niso udeležili, nimajo namreč toliko korajže kot devetorica Hrvatov, pač pa so se in se še sedaj pridno vežbajo za udeležbo prihodnje ekspedicije, če bi se namreč prva primerno obnesla. Vežbajo se v petju z namenom, da bi krajšali čas in dajali korajžo bodoči ekspediciji velike teroristične vojske, dobro izvežbane v Tumbi Umbi. Pojejo silno udarne vojaške pesmi, sam sem jih slišal: Vojaški boben, vojaška sablja! — kar stresalo me je! In tam se vežba tudi godba ali orkester, seveda misli iti — ali mislila je — s teroristi in jim med potjo igrati, da bi se jim ne zmešal korak. In končno — to vam je prefriganost prve klase! — vežbajo se za igro PRI BELEM KONJČKU — zares izvrstno kamuflirana propaganda! Kakor da bi nas eden ne vedel, da se tudi slovenski teroristi že davno pripravljajo za vkorakanje v Belgrad — na belih konjih!

No tako — ampak vse to ni glavno, da pišem in SVARIM! Pišem, kot vidite, samo "po naše", čeprav bi lahko tudi kakšno angleško besedo zapisal vmes. Pa tega nočem, ker bi lahko prišlo pred oči reporterjem sydneyjskih večernikov, pa bi verjetno tako hitro bežali iz Sydneya, da bi mojim milim rojakom na begu zabarikadirali pot. Take krivde si pa ne morem naložiti na kosmato vest.

Našel se je namreč izdajalec, neki kitajski frančiškan v Sydneyu. Kako je zvedel za vso reč, je še skrivnost. Vsekako je rdečemu Maotu precej gorak in ni maral, da bi stvar uspela. Hruščev in Tito sta bila pravočasno obveščena, konzul Popović odpoklican, dvetorica Hrvatov ujeta, p. Rok brez sodne razprave obsojen na smrt. Slovenci so se pravočasno razbežali in si ne upajo več v bližino hiše 121 Queen St., razen v razdalji 6 milj — najhujše pa šele pride!!!

(Konec str. 261)

KATERI ŽEP NAJ SPRAVI DOBIČEK?

Pričujoči članek je objavil v Argentinski DRUŽABNI PRAVDI Rudolf Smersu. Tudi nam bo koristno branje. Obenem naj nam pokaže, s kakšnimi vprašanji se bavi DRUŽABNA PRAVDA kot organizacija socialno čutečih Slovencev v emigraciji in njihovo glasilo, ki nosi isto ime. — Ur.

V VSEH ČASIH JE PREVLADOVALO PREPRIČANJE, da gre vse, kar se pridela in proizvede, tistemu, ki je lastnik produkcijskih sredstev ali kapitala.

Tako je bilo že v Egiptu, v Grčiji in v starem Rimu. Prav tako v fevdalni dobi in tudi v novejši dobi klasičnega gospodarskega liberalizma ali kapitalizma. In tako prepričanje imajo še danes lastniki produkcijskih sredstev in tudi razni ekonomisti stare in nove liberalne šole.

Po teh nazorih je torej lastnik kapitala — zemlje, strojev, tovarn, denarja . . . — tudi lastnik sadov proizvodnje in torej lastnik vsega dobička. Tisti, ki daje svojo delovno silo, bodisi neprostoVOLJNO — suženj, tlačan — bodisi prostovoljno — današnji delavec — dobi samo toliko, da pač more živeti in si ohraniti delovno moč. V tem pogledu ni bistvene razlike med sužnji, ki so gradili egiptovske piramide, in delavci, ki so delali v prvih angleških tovarnah.

Res je, da je dobil moderni kapitalizem v praksi nove oblike, da se je "humaniziral" v tem smislu, da daje delavcem tudi del — navadno zelo majhen — čistega dobička v obliki bilančne, božične ali druge nagrade ali tudi tako, da ustanavlja razne socialne ustanove za svoje delavstvo — bolnišnice, otroška zavetišča, počitniške domove in podobno. V gospodarsko in kulturno bolj razvitih državah je teh ugodnosti vedno več. Toda vedeti moramo, da dajejo podjetja te ugodnosti mnogokrat zato, da sploh privabijo delavce v svoje podjetje in jih v podjetju obdrže ali da zvišajo njihovo produktivno silo. V Nemčiji je zadnje čase naravnost tekma med podjetji, kdo bo delavcem več nudil — seveda ne iz ljubezni do delavcev, ampak zaradi pomanjkanja delovne sile.

Na eni strani se je torej kapitalizem "humaniziral", na drugi strani pa so sindikati dosegli izboljšanje delovnih pogojev. V praksi so se delavske razmere marsikje — zlasti v Evropi in Severni Ameriki — zelo izboljšale, marsikje se pa še dogaja vse tisto, kar je Evropa doživljala prejšnja stoletja.

V teoriji pa se ni skoraj nič spremenilo. Večina ekonomistov v zapadnem svetu stoji v bistvu še vedno na osnovah klasičnega gospodarskega liberalizma. Priznavajo sicer delavcu pravico do primerne plače, celo do dobre plače, ker to dviga delavčevo produktivnost in ker je — kakor smo rekli — mnogokrat mogoče obdržati dobrega in izvežbanega delavca v podjetju le s pomočjo dobre plače. Toda niti pristaši klasičnega liberalizma niti pristaši tako imenovanega "neoliberalizma" ne priznavajo delavcu pravice do dobička. Opažamo sicer, da so delavci tu in tam udeleženi pri upravi podjetja, da so celo solastniki podjetja s pomočjo tako imenovanih delavskih delnic, da dobivajo doklado za večjo produkcijo itd. V tem pogledu imamo zanimive primere v Zapadni Nemčiji, Belgiji, Angliji in Združenih Državah. So pa to v glavnem le oblike boljših delavskih plač. Niso se pa s tem spremenila stara načela in niso še zmagala nova, da ima pravico do čistega dobička ne samo tisti, ki daje kapital, ampak tudi, kdor daje podjetju svojo delovno moč.

Kdo je kriv?

Da se še do danes ni uveljavilo načelo, da ima pravico do dobička tudi delavec, niso kriva samo načela gospodarskega liberalizma, ampak je tega kriv tudi marksizem, ki je šel v drugo skrajnost ter proglasil, da gre delu in samo delu vse, kar se proizvede ali pridobi.

Vodni stolp v Komnu

Dolga desetletja sta socializem in komunizem širila ta nauk. Milijoni delavcev so vanj verjeli. Kjer pa so pristaši tega nauka zmagali, so pa v praksi pokazali, da so bila njihova načela nevzdržna in zgolj demagoštvo.

Čigava je proizvodnja v Sovjetski zvezi, na Kitajskem ali v Jugoslaviji? Ali je delavec njen lastnik in sme z njo razpolagati? Vsi vemo, da si "komunističnih" deželah lasti država vso industrijsko in poljedelsko proizvodnjo — razen tega, kar na primer v Sovjetski zvezi pridela delavec na svojem vrtičku — delavcem pa niti približno ne daje tega, kar mu dajejo celo kapitalistične države.

Danes širijo marksistično teorijo o delu — da je namreč delo edini vir vsega narodnega bogastva

— samo še uradni razlagavci marksizma in leninizma. Za vse druge je jasno, da sta za proizvodnjo potrebna delo in kapital. Kapital ne more nič brez dela, pa prav tako ne delo brez kapitala.

Brez kapitala bi bilo človekovo delo prazno, saj človek ne more ustvarjati iz nič. Vse njegovo zunanje delovanje se mora vršiti na neki osnovi. Gospodarski proizvodi so učinek vzajemne dejavnosti obeh — dela in kapitala.

Marksistična teorija o delu ni napravila delavcem nobene usluge. Poglobila je prepad med delom in kapitalom. Prepričala je, da bi se našla teoretična podlaga za boljše odnose med obema.

(Konec prih.)

DVA OBISKA PRI PAPEŽU

FRANCOSKI SOCIALISTIČNI POSLANEC

Albert Thomas je šel v Rim leta 1931. Zahotelo se mu je, da bi videl tudi papeža. Povedali so mu, da bo treba pred papežem poklekniti za blagoslov. To mu ni šlo v račune, ker je bil hud brezverec. Pa je našel izhod. Dal si je napraviti zdravniško spričevalo, da ga koleno boli in ne more poklekniti. S tem se je papežu opravičil in vse je bilo v redu.

Mislil je bil, da bo obisk trajal le nekaj minut. Pa papež ga je obdržal kar celo uro. Ob koncu obiska je Thomas rekel:

"Oprostite, da sem vam vzel toliko dragocene časa."

Papež je odgovoril:

"Nič opravičila, dragi gospod. Povejte vsem svojim prijateljem, da lahko vsak pride. Jaz sem tu za vse in moja ljubezen objema vse enako."

Glasil se je tako iskreno, da je Thomasa zgrabilo pri srcu. Preden se je zavedel, je klečal pred papežem in mu poljubljal roko. Papež se je

nasmehnil in rekel:

"Hvala Bogu, da je vaše koleno tako hitro in tako temeljito ozdravelo."

★

O obisku Adžubeja, zeta sovjetskega Hruščova, pri papežu Janezu XXIII poroča DRUŽINA v Sloveniji:

"Sv. oče Janez je pred kratkim sprejel v posebni avdienci Adžubeja. Nekaj dni pred tem obiskom se je Adžubej izrazil, da je strasten brezbožec, da pa ne grize in tudi papež ne. Dobri sv. oče Janez mu je ljubeznivo podal roko in se z njim 18 minut razgovarjal.

Po avdienci pa se je Adžubej ves prevzet izrazil o papežu: Resnično, velik mož! Njegove besede so me globoko pretresle.

Pred časnikarji je papež vpričo Adžubeja govoril o poslanstvu katoliške Cerkve, ki je "neutralna", a da ta neutraliteta ni pasivna, ampak da služi miru. Slednjič je blagoslovil navzoče in tudi tiste, je rekel, "ki so vašim sreem najbližji."

VIPAVSKA DOLINA

Narodna

Vipavska dolina, lepota sveta,
nam grozdja in vina presladkega da.
Pod trto počiva se hladno ljubo,
veselje se vživa in venča glavo.

Naj laška ravnina še bolj se blešči,
pa lepša dolina vipavska se zdi.
Tedaj naj Vipava na veke živi,
ker prva in prava slovenska je hči!

ŠKOF TOMAŽ NOA POROČA O NAPREDKU BARAGOVE ZADEVE

ze, ki jo vzdržuje cerkvena organizacija za širjenje vere.

Gradiva za sestavo končnega poročila v Rim je torej kar dovolj. Škofija je nedavno najela nekega ameriškega kapucina, da ves svoj čas posveti tej nalogi. Ko sestavlja predpisano poročilo, je neprestano z stikih — osebnih ali pismenih — z vsemi slovenskimi in neslovenskimi izvedenci, ki so zbirali gradivo in po svoji uvidevnosti urejevali. Škof trdno upa, da bo to delo v doglednem času dozorelo in odposlano v Rim.

Pričevanje o Baragu

ŠKOF T. NOA, POLJSKEGA RODU, je Baragov naslednik na marquetteški škofijski stolici v Severni Ameriki. Odkar je postal škof, se veliko trudi za Baragovo svetniško počastitev. BRAGOVA ZVEZA v njegovi škofiji izdaja po štirikrat na leto v angleščini THE BARAGA BULLETIN na 4 straneh velike oblike in ga razpošilja v mnogih tisočih po Ameriki in izven nje. Ko se je pred zadnjim božičem škof vrnil iz Rima po prekinjenem vesoljnem zboru, je dal v BULLETIN napisati, kako je v Rimu skušal pripraviti pot **apostolskemu postopku** za Baragovo beatifikacijo.

Ko je rimskim izvedencem, povedal, kaj je že vse storila škofija za Baragovo stvar, so mu rekli, da je verjetno že dovolj zbranega, vendar je pa treba za rimski postopek vse spraviti v obliko, kot jo Rim po predpisih zahteva. Tega doslej škofija še ni mogla napraviti. Bala se je, da še vedno ni zbranih dovolj zgodovinskih dokumentov, ko raziskovalci Baragovega življenja še vedno kje kaj odkrijejo, kar je bilo doslej neznano.

Med temi raziskovalci je škof z velikim spoštovanjem navedel poleg neslovenskih imen tudi slovenska. Zlasti je poudaril zasluge inženirja Jožeta Gregoriča v Chicagu, ki da je "skoraj vse svoje odraslo življenje posvetil raziskovanju Baragove zadeve." Poleg njega duhovnika dr. Franca Jakliča, ki je nalašč za Baragovo stvar prišel iz Argentine v Severno Ameriko in tam ostal.

Nam Slovencem je spisal debelo knjigo o Baragu in poznamo ga tudi po njegovi krasni knjigi PO SVETLI POTI. Na tretjem mestu je škof omenil dr. Maksimilijana Jezernika, učenega rimskega profesorja in podravnatelja velike univer-

Poleg zgodovinskih tiskanih dokumentov, kamor predvsem spada vse, kar je Baraga sam kdaj napisal, bo Rim zahteval tudi ustnih ali pismenih prič tistih, ki so Barago osebno poznali. Žal, takih prič ni več pri življenju — predolgo se Baragovi častilci niso zganili, da bi pognali v tek **škofijski postopek** zanj. Živijo pa vendar še taki, ki so iz ust Baragovih sodobnikov slišali o njem pripovedovati. Ti vsi so bili prepričani, da je bilo Baragovo življenje vseskozi svetniško. Takih drugotnih prič, je zatrdil škof, imajo že precej in vse, kar so izjavile pod prisego, je skrbno shranjeno v arhivih Baragove Zveze.

Vse torej kaže, da se bo apostolski postopek za Baragovo oltarno čast kmalu začel in Baraga ne bo preveč zaostal za Slomškom...

Končno je škof Noa poudaril, da je potrebna molitev za uspeh vsega dela. Zato nam vsem živo polaga na srce, da molimo v ta namen in se Baragu pripročajmo za posredovanje pri Bogu v naših privatnih zadevah. Javno ga še ne smemo častiti kot svetnika, upati pa smemo, da bo marsikdo med nami tiste težko pričakovane čase še doživel.

Moj Bog, molim tvoje neskončno veličastvo z vsemi močmi svoje duše. Zahvaljujem se ti za milosti in dobrote, ki si jih naklonil svojemu služabniku Frideriku Baragu. Prosim te, poveljaj ga tudi na zemlji, da bo pred vesoljno sv. Cerkvijo prištet zveličanim.

BELEŽKE IN POZDRAVI IZ KOROŠKE

Dr. Ivan Mikula

(prepozno za avgust)

S PRISRČNIMI POZDRAVI UVAJAM te vrstice. Premnogi rojaki v Ameriki so mi naročali pozdrave za vas v Avstraliji. Živahno so se zanimali za razmere "tam doli" in spraševali, kako se imate. Mnogi so si Avstralijo predstavljali kot deželo ljudožrcev, kač, povodnj in gozdnih požarov, pa še drugačnih neprestanih strahot. Z začudenjem so jemali na znanje, da ni vse tako in da se kar dobro počutite, vsaj po večini. Priporočal sem o vašem življenju in napredku v raznih smereh, svoja pripovedovanja sem pa včasih podkrepil z barvanimi slikami iz vašega življenja.

Vseh imen prijateljev, znancev in sorodnikov, ki vas pozdravljajo, ne morem navajati. Omenim naj le tri. V Californiji je naročil pozdrave moj požrtvovalni zdravnik dr. Erlach z družino, koroški rojak. Pri njem sem bil kakor doma. Poleg postrežbe na njegovem domu sem imel v njem tudi zvestega ministranta, kadar je šola zadrževala njegove štiri sinove, izborne študente. S srednjega vzhoda ameriške celine vas pa pozdravljata p. Klavdij Okorn, župnik slovenske cerkve v Milwaukeeju in p. Beno Korbič, predstojnik frančiškanskega samostana v Lemontu, kjer so svetovno znane Ameriške Brezje. Ob poprašanju, osveževanju spominov, smo se vedno spet in spet vračali v Avstralijo, kot je bila pred 11 leti, ko sta patra doli orala celino med tedanjimi priseljenci.

Avstraliji zelo podobno Californijo sem zapustil 10. junija in napravil pet tisoč milj dolgo pot do New Yorka na udobnem avtobusu Greyhound. Med potjo sem se ustavil za več dni le v Rock Springsu, v državi Wyoming, potem v Chicagi, Lemontu in Clevelandu. V Chicagi sem se sestal z mnogimi ožjimi rojaki iz Koroške, ki so se davno pred vojno priselili iz Roža, okolice Baškega jezera, od Zilje. Prijetno smo se razgovarjali v našem domačem narečju, ki so ga lepo ohranili. Tako sem tudi jaz med njimi osvežil svojo domačo govorico. So požrtvovalni naročniki in marljivi bralci slovenskega tiska, ki prihaja iz Mohorjeve tiskarne v Celovcu. Skupaj smo se peljali na božjo pot v emont in pomolili tudi ob grobu našega nepozabnega šmihelskega rojaka škofa Gregorja

Rožmana. Rojaki so mi pripovedovali o njegovih močnih pridigah v Lemontu, o njegovih ljubeznivih pogovorih z rojaki po raznih cerkvenih slavnostih in o njegovih prijaznih obiskih po družinah. Iskreno smo priporočali sebe, svoje drage in svojo domovino Mariji Pomagaj, ki tako milostno stoluje na oltarju samostanske cerkve. Ko sem pri njenem oltarju maševal, sem tudi vse vaše namene vpletel v "spomin živih."

Tri dni sem preživel v vele mestu New Yorku, ki je s vsajimi nebotičniki, kakor koroške planine, zagnano proti nebu. Vtis na mestu je veličastnejši od vseh idealiziranih slik. Bivanje v tem labirintu mi je olepšal g. Rudi Večerin s svojo prijazno družino. Le s težkim srcem sem se 29. junija vkrcal na "Waterman", ki nas je po hladnem in meglenem tednu srečno izkrcal v holandskem Rotterdamu. Preku Amsterdam me je nosil vlak naprej v Köln, ki je bil pri nas nekoč znan kot Kelmorajn in je bil cilj mnogih romarjev iz naših domačih krajev. Ko sem ogledoval mogočno katedralo, mi je tatinska roka precej olajšala ročno prtljago na postaji. Na srečo mi je služno avstralsko poslaništvo takoj izstavilo nov "passport", da sem smel s slabo voljo nadaljevati pot skozi Nemčijo, vso megleno in deževno. Šele v ranem jutru 20. julija, ko je vlak skozi predor pod visokimi Turami zdrčal na Koroško, me je pozdravilo svetlo sonce in me prevzelo poletje s pokošenimi travniki in zorečimi žitnimi polji. Pozdravljena, domovina, bodi mi po enajstih letih zopetni vir osveženja!

Doma me je razveselilo pismo direktorja katoliškega imigrantskega urada v Sydneyu, ki mi dovoljuje šest mesecev podaljšanja dopusta z željo, da "se mi zdravje še bolj popravi in se proti koncu tekočega leta vrnem v Avstralijo."

Živim na svojem domu in mislim ostati vsaj dva meseca. Seveda pa ne bom prismojen na svoj dom. Obiskal sem že nekaj krajev, med njimi seveda Celovec. Ogledal sem si vzorno urejeno Mohorjevo tiskarno, kjer prav zdaj tiskajo nove knjige za letošnji knjižni dar zvestim Mohorjanom. Prav tu sem danes in tu tipkam te vrstice.

Ko spet stopim v čudovito poletno prirodo, bom nad Klopinskim, Vrbskim in Baškim jezerom zazrl z večernim soncem ožarjene Kamniške planine, Karavanke in Julijske Alpe, zveste čuvarke vaše ljubljene domovine. Tja hitijo vaši pozdravi in od tam prihajajo preko kontinentov ljubeči odzdravi: Bog vas živi!

Moj naslov: Latschach, Faakersee, Kärnten, Austria.

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

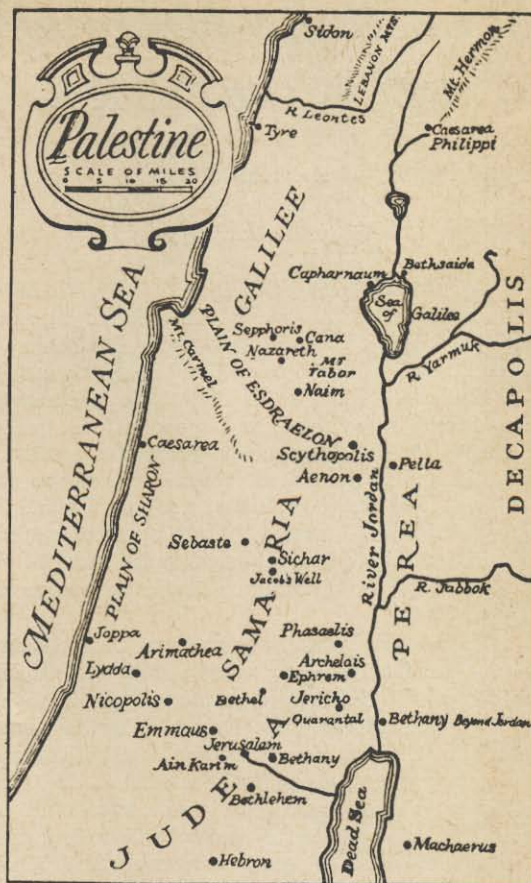
ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijskih imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijski vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi, moramo Kristusa kar najbolje poznati!

JAVNA GREŠNICA IN JEZUS

Prosil ga je pa nekdo izmed farizejev, da bi prišel k njemu na obed. In prišel je v farizejevo hišo in sedel k mizi. In glej, žena, ki je bila v mestu grešnica, je zvedela, da je v farizejevi hiši pri mizi, in je prinesla alabastrno posodo dišečega olja; jokajoč je stopila od zadaj k njegovim nogam in s solzami začela noge močiti; brisala jih je z lasmi svoje glave, jih poljubljala in mazila z oljem.

Ko je pa to videl farizej, ki ga je bil povabil, je rekel sam pri sebi: "Ko bi bil on prerok, bi vedel, kdo in kakšna je ženska, ki se ga dotika: da je grešnica." Jezus pa se je oglašil in mu rekel: Simon, imam ti nekaj povedati. On pravi: Učenik, povej! (Jezus je spregovoril):

"Dva dolžnika je imel neki upnik. Eden mu je bil dolžan 500 denarjev, drugi pa 50. Ker nista mogla plačati, je obema odpustil. Kateri izmed obeh ga je torej bolj ljubil?"

Simon je odgovoril: "Menim, da tisti, katerega mu je več odpustil". On mu je pa rekel: "Prav si

V HIŠI FARIZEJA SIMONA

Premožnejši Judje so radi vabili na obed potujoče učitelje, ki so nastopali v shodnicah in drugod. Tudi kak farizej se je poslužil te navade. Sicer ni šlo toliko za obed kot za razgovor med obedom, ki so ga smeli priti poslušati tudi drugi, ki niso bili med gosti. Farizej Simon si je hotel Jezusa od blizu ogledati in poslušati njegove besede. Bil je eden tistih galilejskih farizejev, ki niso bili napram Jezusu tako strupeni kot oni iz Jeruzalema. Vendar pa kakih posebnih znakov spoštovanja do Jezusa ni pokazal — in to mu pozneje Jezus nekoliko po ovinkih očitá. Naštevá mu, kako bi ga bil sprejel po judovskih šegah, če bi ga zares imel za odličnega gosta.

Preden se je nabrali poslušalci od zunaj in preden se je razvil pričakovani razgovor, se je pojavila "ženska s ceste" in zbudila veliko pozornost, tudi pohujšanje.

Da je ženska mogla do Jezusovih nog, lahko razumemo, če vemo, kako so takrat ljudje obedovali. Poprej so si sneli obuvala, nekake sandale, in so bosi napol ležali, napol sedeli na zofah.

sodil." In obrnivši se k ženi je rekel Simonu:

"Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo: vode za noge mi nisi dal, ta pa mi je s solzami močila noge in brisala s svojimi lasmi. Poljubil me nisi, ta pa ni nehala, odkar je prišla, poljubljal mi noge. Z oljem mi nisi mazilil glave, ta pa mi je z dišočim oljem mazilila noge. Zato ti povem: Odpuščeni so njeni mnogi grehi, ker je mnogo ljubila; komur se pa malo odpusti, malo ljubi."

Njej pa je rekel: "Odpuščeni so ti tvoji grehi."

Tisti, ki so bili z njim pri mizi, so začeli sami pri sebi govoriti: "Kdo je ta, ki celo grehe odpušča?" Rekel pa je ženi: "Tvoja vera te je rešila. Pojdi v miru!"

SORODNIKI SE BOJE ZA JEZUSA

In poslej je hodil od mesta do mesta in od vasi do vasi in jih učil ter oznanjal božje kraljestvo. Z njim so bili dvanajsteri in nekatere žene, ki so bile ozdravljene od hudih duhov in bolezní, Marija, s priimkom Magdalena, iz katere je odšlo sedem hudih duhov, in Joana, žena Herodovega oskrbnika Huza, in Suzana in mnogo drugih, ki so mu stregle s svojim premoženjem.

Pridejo v hišo is zopet se zbere množica, da še kruha ne morejo zavžiti. In ko so njegovi to slišali, so šli, da bi se ga polastili; govorili so namreč: Z uma je.

Prišli so pa k njemu njegova mati in bratje, pa se niso mogli sniti z njim zaradi množice. Sporočilo se mu je: "Tvoja mati in tvoji bratje stoje zunaj in te žele videti." On pa je odgovoril tistemu, ki mu je to rekel: "Kdo je moja mati in kdo so moji bratje?"

In stegnil je roko proti svojim učencem in rekel: "Glejte, moja mati in moji bratje! Kdorkoli namreč spolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, on mi je brat in sestra in mati."

PRILIKA O SEJALCU IN SEMENU

Tisti dan je šel Jezus iz hiše in sedel ob morju. In zbralo se je pri njem mnogo ljudstva, tako da je moral sesti v čoln, vsa množica pa je stala ob bregu. In povedal jim je mnogo v prilikah, govoreč:

"Glejte, sejalec je šel sejati. In ko je sejal, je padlo nekaj semena na pot in priletele so ptice ter ga pozobale. Drugo je padlo na kamnito zemljo, kjer ni imelo veliko prsti; hitro je poginilo, ker ni imelo globoke zemlje; ko pa je vzšlo sonce, je povenelo, in ker ni imelo korenin, je usahnilo. Drugo je padlo med trnje; in trnje je zrastle in ga zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je dajalo sad: nekatero stoternega, nekatero šestdeseternega, in nekatero trideseternega. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!"

Ženska se je približala že vsa skesana, njeni grehi so bili odpuščeni, preden je vse tisto napravila za Jezusa, o čemer beremo. Zato je bil Simon v zmoti, ko je na tistem obsodil Jezusa, da si pusti streči od "grešnice". Takrat že ni bila več to. In Simon je moral do konca spoznati, da Jezus JE prerok, ko zna tako jasno brati njegove misli. Da je bolj držalo, mu je Jezus iz njegovih lastnih ust pokazal, kako zelo je žena zaslužila odpustčanje.

To pojasnilo so po večini tudi drugi slišali in so morali razumeti, da ženska ni več grešnica. Ona sama je pa verjetno še čutila nad seboj vse grešno breme in se je zvijala v očitkih vesti. Naravnost ji je zdaj povedal: Odpuščeno ti je!

SPET V KAFARNAUMU

Sklepati se da, da je poteklo kakih šest mesecev, odkar se je bil Gospod nastanil v Kafarnaumu. Učit je pa hodil po vseh okoliških krajih. Ker so bili z njim mnogi, učenci, apostoli in drugi, je seveda bilo vprašanje prehrane, prenošišče in podobnih zadev. Mnogo tega so vzele nase dobre žene, Judež je pa vodil blagajno. Za stanovanja ni bilo ravno težko, bil je poletni čas in množice so lahko prenočevale na prostem.

Jezusovi sorodniki v Nazaretu so imeli o vsem tem svoje mnenje. Da bi bil Jezus obljubljeni Mesija, jim ni hotelo v glavo. Njegovo nenavadno ravnanje in množice okoli njega jim je vzbujalo sum. Bali so se za dobro ime celokupne žlahte. Še na njegovo Mater so pritisnili, da bi šla z njimi in ga pomagala pregovoriti. Ustregla jim je in šla. Na tistem je dobro vedela, kako jih bo zavrnil. Pri njegovem nebeškem poklicu so se morali umakniti vsi človeški in zemeljski oziri — poznal je samo duhovne sorodnike. Kdo je to bolje razumel kot prav Marija? Poslanstvo je vzelo njegovo resno besedo na znanje in vse kaže, da se je mirno razšlo.

NA GRIČU OB GALILEJSKEM JEZERU

Prizori iz vsakdanjega življenja so dajali Jezusu priložnost, da je podajal svoje nebeške nauke z vso mogočo nazornostjo. Tako je bilo tudi s prilikami o sejalcu in semenu. Spet je pokazal, kako nam opazovanje narave lahko dviga misel in srce k Bogu. Njive tistih krajev in časov si ne smemo predstavljati po današnjem zgledu. Iz prilike same je razvidno, da je bilo vse jako primitivno. Gruda je imela pičlo plast rodovitne zemlje, orali so z lesenim plugom, ograj ob njivah ni bilo, le kaki mejniki iz kamna. Med njivami so se vila izhojena pota, trnjevi grmi so rasli ob njih. Sejalec je imel seme v predpasniku in ga metal z roko, veter ga je raznašal, ptice so ga lovile . . .

ORLOVSKI SPOMINI

IZ LEŠČEVJA

Spisal brat Nardžič

(Nadaljevanje)

Poravnavanje ni uspelo

S POLOMOM NA OBČNEM ZBORU zadeva seveda ni mogla biti zaključena. Odsek ni mogel kar meni nič tebi nič prenehati, preveč življenjske sile je valovalo v njem. Tudi midva s kaplanom sva tako prirasla nanj, da sva se kljub odstopu in zameri prav živo zanimala za nadaljnjo usodo leščevskega Orla.

Fantje so naju skušali pridobiti nazaj. Prihajali so k njemu in k meni. Toda rana užaljene samozavesti je bila še presveža, da bi se dala tako hitro zaceliti. Drug na drugega sva valila krivdo in dostikrat sva zinila ostrejšo besedo, kot bi bilo za dobrohotno poravnavo primerno. Fantje in po njih ostali farani so seveda zvedeli vse in nam včasih pomagali v iskanju "pravice", vendar je bila splošna sodba vseh treznih, da se prav brez potrebe grizemo.

Šli so in javili Zvezi. Vršil se je pomirjevalni sestanek pod vodstvom Zvezinega načelnika. Oba s kaplanom vsa prišla in uradno podala vsak svojo pritožbo. Jaz sem bil napram kaplanu jako oster in o Krvincu sem spet zinil nekaj prav nepremišljenih opazk. Kaplan je zahteval zadoščenje, češ da takih nedokaznih očitkov ne more mirno spraviti v žep. Toda jaz nisem odnehal.

Tako je poravnava spodletela in Zveza je vzela naš odsek popolnoma v svojo oskrbo — lastne uprave ni imel kar nič. Organizatorično in tehnično delo so vodili iz Ljubljane. Tako je imelo ostati toliko časa, da se duhovi pomire. Potem se ima sklicati nov občni zbor, ki naj z novimi volitvami uvede normalno stanje.

Midva s kaplanom

Po tistem sestanku nisem šel več blizu. Spoznal sem, da moram na neki način odnehati, ker nisem mogel ne pred seboj ne pred drugimi zagovarjati vseh svojih besed in nastopov. Nikakor se pa nisem mogel odločiti za kaplanovo zahtevo, da naj prekličem pred fanti. Rajši sem se umaknil in pisal kaplanu in na Zvezo v Ljubljano. V obeh pismih sem vsaj deloma izrazil obžalovanje nad svojim početjem.

Kaplan mi je odpisal, pa nisem bil zadovoljen.

Pisal sem mu spet, pa on ni bil zadovoljen... Tako je postal spor prav za prav privatna zadeva naju dveh. Pisma obeh so bila ostra, pa se je dalo brati med vrsticami, da nama ne prihajajo prav od srca. Vsaj zase sem to le predobro vedel. Preveč hudo mi je bilo, da mi ne kaže več med fante, ki sem jih tako dolgo rad imel.

V teh razburkanjih so potekle počitnice in začel sem se odpravljati. To leto moj cilj za nadaljnje šolanje ni bila več Ljubljana, imela je biti samo še vmesna postaja na potovanju v tujino. Sam nisem vedel, kako mi je pri srcu ob misli na skorajšnje slovo.

Nakaj dni pred odhodom mi je moj "nasprotnik" spet pisal:

"Dragi! Pravkar sem zvedel, da se poslavljaš. Nočem, da bi se ločila v neprijateljstvu. Podajam Ti roko v spravo. Očitanja, ki si jih oni dan gotovo v veliki razburjenosti izrekel, Ti privatno iz srca odpustim, a ne morem jih odpustiti v javnosti, to se pravi pred fanti, ki si jih vpričo njih izrekel. Sam moraš priznati, da si se ujel v protislovja, saj si na občnem zboru drugače govoril kot pozneje na sestanku. Tvoje načelo, praviš, da je: Fantom ugoditi, dokler boš z mazincem gibal. Vidiš, to je napačno. Ako se članom brezpogojno da vse prav, jim utegne zrasti greben, da nastopajo zoper predsednika, kadar se jim zljubi. To pa ne gre. Predsednik je duša odseka, torej mora vendar imeti ugled. Ker si se pa Ti obrnil tako brezobzirno proti meni, češ da morim člane z malenkostmi, da iščem hvaležnosti, da hočem odsek uničiti — trpi ves moj ugled.

Res, veliko si storil za odsek, hvala Ti, a to Te še ne sme zapeljati, da koga napadaš s krivičnimi očitki. Zadnjič bi se bili skoraj gotovo pobotali, ker bi bil jaz Krvinca opustil, če bi fantje priznali, da mam tudi jaz nekaj prav — a Tvo-previden, besedo premisli! Zlasti vpričo fantov, ja naglica je vse preprečila. . . . Bodi pameten, ki potrebujejo še mnogo orlovske vzgoje. Toda kakšna vzgoja bo to, če jih boš hujskal zoper predsednika, in to zoper duhovnika, kakor si storil večkrat?

Želim Ti srečno pot in mnogo uspehov. Kadar se spet srečava, podajva si roke kot prijatelja. Drži se načel, ki Te jih je učila Tvoja skrbna mati. Pomisli, da je svet pretkan in zapeljiv, ne zupaj mu! Poslušaj svojo vest in srečen boš. V hipu skrajne razburjenosti ne poslušaj srca, ampak razum.

Zbogom, dragi! Brez zamere!"

Na to pismo nisem odgovoril s pismom. Šel sem osebno h kaplanu in mu podal roko v spravo in slovo. Več pa nisem storil in kaplan ni ponovil zahteve, naj pred odhodom prekličem pred fanti...

PRIJATELJICE — RADI JIH IMEJMO!

“MOJ DED, MAJHEN KMET na nekdanji meji Avstrije in Ogrske, je bil pred 50 leti ljubitelj knjig. Z navdušenjem je prebiral ne samo zgodovinske knjige in naše stare pisatelje, kot sta bila Jurčič in Levstik, ampak tudi strokovne in poučne knjige. Mnogo knjig je z ljubeznijo kupoval in spoštljivo čital.”

Tako je nedavno zapisal B. Borko v nekem koledarju. Potem se sprašuje, če bi rajni ded tudi dandanes kupoval in prebiral knjige s tako ljubeznijo, pa se spet in spet vračal k njim kot svojim najboljšim prijateljicam.

Nekateri mislijo, da je z marsičim drugim po 50 letih zastarelo tudi to: brati in zbirati knjige. Zastarelo naj bi bilo imeti knjige pri roki, polagati jih na police in segati po njih v prostem času. Zakaj? — Odgovarjajo:

Dandanes imamo druga poučna, vzgojna in zabavna sredstva: Radio, kino, televizijo. Vseposod že imamo televizorje — kdo bi še bral?

Vso čast radiu, ki nas povezuje s širokim svetom. Tudi na televiziji je res marsikaj poučnega, vgojnega, zabavnega — vse to nam širi duševno obzorje. Toda ob vsem tem potrebuje človek še vedno tudi knjigo. Samo ta mu je prava prijateljica in svetovalka. Stari so rekli, da se samo tisti res kaj nauči, ki učno snov spet in spet ponavlja. Tej potrebi pa izven šole ustreza samo dobra knjiga. K dobrim knjigam se vračam, kakor se vračam k dobrim prijateljem. Kakor v pogovoru s

prijatelji vedno najdeš kaj novega in zanimivega, tako tudi v prebiranju knjig, pa čeprav si jih nekoč že bral. Nikjer ni zbranih toliko misli, spoznav in podatkov, kot jih najdeš v dobri knjigi.

Ali so knjige potrebne ali vsaj koristne tudi delovnemu človeku? Da, dandanes so potrebnejše kakor kdajkoli. V naših dneh postaja delavec v tovarni vse kaj drugega, kot je bil nekdanj. Nanj prehaja vedno bolj družbena odgovornost. Uspeh podjetja, zmogljivost podjetja, mesto podjetja med tekmeci — ni več zgolj zadeva podjetnika ali vodstva, je zadeva vsakega delavca. Delavci se vedno bolj spreminjajo v so-delavce. To je velik uspeh delavskega gibanja in organiziranja zadnjih desetletij.

Dandanes ne gre več samo za delavčeve mišice in splošno telesno sposobnost, gre tudi za delavčevo duševno sposobnost, saj nanj prehaja bolj in bolj tudi družbena odgovornost. Pri tem igra veliko vlogo delavčeva osebna kultura in spričo novih načinov dela in novih oblik mehanizacije tudi njegovo strokovno znanje.

Samo ljudje, ki si znajo s knjigami bistrirati duha, širiti znanje in poglobljati svojo izobrazbo, so lahko polnovredni so-delavci pri občem napredku, ki je tako očiten znak današnje — in bo še bolj bodoče človeške družbe.

Dobra knjiga je še vedno naša najboljša prijateljica — radi jo imejmo! Segajmo po njej, kupujmo jo, skrbno jo hranimo!

SLOVENSKI GLAS O AMERIŠKIH ČRNCIH

NEKI JOE B. V CLEVELANDU PIŠE:

Napad črnih podivjancev na mladi beli par na igrišču Sowinski je povzročil v naši naselbini dosti razburjenja in še več ogorčenja. Priznati je treba, da naši ljudje “ljubljančani” ne marajo in se boje, da bodo njihovi domovi izgubili na svoji vrednosti, če se tem posreči priti v naselje.

Redko kdo bo govoril naravnost proti črnim, vsi poudarjajo, da ne bi imeli dosti proti temu, če bi bili črni “spodobni, pošteni in mirni sosedje”, žal to niso. Nekdo je takole razlagal: Črnih je v Clevelandu dobra četrtina, od vseh zločinov, ki se v mestu zgode, jih odpade na črne preko tri četrtine. Če imaš torej črnega sosedu, je desetkrat ver-

jetnejše, da je zločinec, kot če bi imel belega. Naravno je, da se v takem slučaju vsakdo črnega sosedu brani. Črni vodniki bi zato napravili prav, da bi posvetili najprej vso važnost vzgoji svojih ljudi, potem naj bi jih šele skušali uvesti v belo sredino!

Poslušal sem ob strani in priznati sem moral, da je v tem sklepanju nekaj resnice. Osebnost sem imel precej skušnje pri delu tudi s črnimi in reči moram, da je bila večina dobra, čeprav za naše pojme malo preveč brezskrbna in otročja!

Teden pozneje dopisnik R. Lukež v istem listu graja naziv “Ljubljančani” za črnce, ki se je nekako udomačil med Slovenci v Clevelandu. Želi, da bi vprašanje črncev obravnavali z večjo resnostjo.

Z Vseh Vetrov

KOMUNISTIČNA KITAJSKA je danes največja uganka na mednarodnem in meddržavem pozorišču. Ogromna je po ozemlju in ljudeh, ki bodo v nekaj desetletjih, če ne že prej, dosegli število tisoč milijonov. Dolga tisočletja je bilo na Kitajskem skoraj enako življenje, kultura, politika, gospodarstvo, vera — vse je bilo iz roda v rod samo sebi podobno. Komunisti so vzeli vladu v svoje roke pred dobrimi 15 leti, pa so tisočletno Kino skoraj čez noč na glavo postavili. Seveda je moral narod in mora še vedno skozi strahotne preizkušnje, brez kakršnih se komunizem nikjer ne uveljavi. Ostane pa dejstvo, da je Kina spreminjena kot bi komaj kdo mogel verjeti. Še danes mnogi ne verjamejo, da je v teh spremembah kaj resničnih temeljev za sedanost in prihodnost, vsak hip pričakujejo poloma. So pa tudi taki, ki pravijo: Dejstva so dejstva, sprijaznimo se z njimi in navežimo s kitajskimi komunisti primerne mednarodne stike. Če bo ostala rdeča Kina tako izolirana in bojkotirana, bo zmerom bolj nevarna. Od drugod pa prihaja odgovor v obliki vprašanja: Kako bomo shajali s kitajskimi komunisti mi, ko njihovi najbližji sosedi, sovjetski komunisti ne morejo?

POGODBO O PRENEHANJU atomskih poskusov med Vzhodom iz Zahodom ameriški komentator Walter Lipmann razlaga po svoje. Na strani Hruščeva ne vidi kakšenga notranjega "spreobrnjenja" in resničnega strahu pred grozo morebitne vojne, pa tudi ne strahu pred rdečimi Kitajci, dasi tudi tega popolnoma ne izključuje. Sodi pa, da je na obeh straneh v glavnem isti razlog: izkazalo se je, da nadaljnji atomski poskusi ne prinašajo za znanost in tudi za oboroževalne namene nič novega. Raziskovanje atomskih sil je izčrpano in kar se je dalo iz njih izvabiti, je izvabljen. Nadaljnji poskusi bi bili samo proč vržen napor in denar. Tako piše Lippmann.

GOLOTA, UMAZANIJA, spolna razbrzdanost in podobne reči, ki jih je polno dnevno časopisje, televizija, kino in revije, dosti redko naleti na odpor v javnosti. To na žalost drži. Če se pa najdejo ljudje, ki protestirajo zoper to nesnago, dobijo odgovor: Vse to in tako mora biti, publika to zahteva, drugače ni izkupička in bomo morali svoje štacune zapreti. Na ta odgovor je dobro odgovoril vodilni jurist v Londonu v svojem predavanju zastopnikom tiska: Tako se lahko izgovarja vsaka pocestnica . . .

O OBISKU HRUŠČOVA pri Titu piše revija TIME in pove med drugim naslednje: Od slavnostne pojedine v Titovi Beli palači v Belgradu je vodila njuna pot na Titov otok Brioni, kjer sta na Titovi ladji Galeb križarila po Jadranu. Nato sta šla v Titov 400 let stari grad v Dinarskih planinah, od tam na Titovo letovišče Brda, končno na Titovo lovišče Belje na Hrvaškem . . . Vse te Titove imenitosti je torej videl Nikita (seveda!) Titovi Jugoslaviji, kako pa drugače? Imajo pa le kar prav tisti, ki ljubijo kratke besede in so iznašli ime — Titovina!

O ZEDINJENJU OBEH NEMČIJ, ki da se mora zgoditi čimprej, diplomatje in politiki na Zapadu še vedno govore in pišejo, na tihem pa vedo, da so to za dolgo dolgo samo besede. Zlasti odkar je Hruščov pozabil svoje grožnje glede Berlina in se je zadovoljil z zidom, ki loči mesto v dva dela, se je tudi Zapad vdal, vsaj tako je videti. Zdi se celo, da zapadni Nemci sami nič dosti ne žele ujedinenja s komunističnimi rojaki na vzhodu. Oni tam so drugače vzgojeni, čeprav po ogromni večini sovjetov nimajo radi, njihova ekonomija in vse drugo daleč zaostaja za Adenauerjevo Nemčijo. Težko bi se oba dela spojila v eno državno skupnost. Besed o potrebi zedinjenja ne bo zmanjkalo, načelo samo ostane, za uresničenje načela bo pa treba najbrž celih generacij in dobra mera najrazličnejših nadaljnjih sprememb in razvojev.

"THE MARCH TO WASHINGTON", ki so ga priredili ameriški črnci in njihovi beli prijatelji, je bil največji dogodek v Ameriki v zadnjem tednu avgusta. Sodijo, da se je "marša" udeležilo okoli 210,000 ljudi iz vseh zedinjenih držav, največ seveda črncev. Potovali so vsaj deloma peš, večina se je pa poslužila raznih prometnih sredstev vse od "roller skates" do aeroplana. Njihovo geslo je bilo: enakopravnost in zaposlitev! Demonstracija sama na sebi je bila popolnoma zakonita, vendar so se oblasti bale izgredev in revolucionarnih nastopov. V resnici se je pa vse vršilo in končalo v lepem redu in vse mogoče organizacije, svetne in cerkvene, vladne in privatne, so skrbele za dobro počutje demonstrantov v Washingtonu. Sicer se pa niso dolgo pomudili tam, povedali in pokazali so, kaj je namen "marša na Washington", nato so se prav tako hitro vrnili na svoje domove kot so poprej hitro prišli. Na vso ameriško in svetovno javnost so napravili dober vtis. In je spet obveljala znana rečenica: V Ameriki je vse mogoče!

SLOMŠKA NA OLTAR

P. Odilo, namestni postulator

“SLAVA SLOMŠKU” je pesem, ki je izšla za stoletnico smrti božjega služabnika. Peli so jo v Mariboru in vseh škofijskih Slomškovih proslavan. Ni še znano, kdo je sestavil besedilo, uglasbil jo je pa mariborski stolni kapelnik duhovnik Gregor Zafošnik. O njem je treba še kaj povedati.

Dne 10. avgusta 1959 so ga že v drugič operirali na želodcu, kjer mu je rasel nevaren tvor. Zdravnik dr. Pirkmajer je izjavil, da se operacija ni posrečila — bolnik je zapisan skorajšnji smrti. Res je kar obležal.

Ko je prišlo leto Slomškovih proslav za stoletnico njegove blažene smrti, je g. Zafošnik ležal hudo bolan v bolnišnici. Zelo težko mu je bilo, da ne bo mogel sodelovati pri proslavah, tako rad bi spet sedel za orglami. Zaupno se je priporočil Slomšku, naj mu izprosi pri Bogu vsaj toliko olajšanja, da bo igral za proslavo v stolnici. Obljubil je da bo za to priliko uglasbil pesem “Slava Slomšku”, ki je njeno besedilo poznal. Res se je 11 dni po ponovni operaciji čutil popolnoma zdravega, z lahkoto je vodil pevske vaje in ob proslavi sami, ki je trajala nad dve uri, brez truda vztrajal na koru. Dr. Pirkmajer je izjavil, da zdravniška veda tega nenadnega ozdravljenja ne more razložiti. Po njegovi sodbi se je moglo to zgoditi samo po čudežu na Slomškovo priprošnjo.

Eden od pogojev, da papež koga proglasi za blaženega, sta dva čudeža prve vrste, ki sta se zgodila na priprošnjo oltarnega kandidata. Čudeža morata biti seveda vsestransko dokazana in potrjena od strokovnjakov, drugače pri sv. kongregaciji za obrede ne prideta v poštev. Ni še znano,

če bo primer prof. Zafošnika igral svojo vlogo pri Slomškovi zadevi.

Vsak od nas lahko pripomore k pospešenju Slomškovega poveličanja s tem, da iskreno moli za čudeže na Slomškovo priprošnjo. Priporočajmo se mu goreče in z vsem zaupanjem in pogosto zmolimo ono molitev, ki jo najdemo na Slomškovih podobnicah in jo je Cerkev potrdila.

DAROVI za Slomškovo beatifikacijo so pa, kot sem že poudaril več ko enkrat, tudi jako potrebni. Doslej sem prejel dva darova: Helena Popovič je dala £ 4-0-0, družina Kariž-Nagode pa 10 šil. Oglasite se še drugi!

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 5-0-0: Franc Purgar;

£ 3-0-0: Stanislav Frank;

£ 1-10-0: Bogomir Jesenko, Viktor Čar;

£ 1-0-0: Jože Mankoč, Daniel Sinigoj, Al. Čebokli, Peter Kern, Stane Verne, Roman Perko, Janez Flisar, Luka Schatter, Alojzij Markič, Ivan J. Horvat, Anton Brne, Martin Adamič, Vida Tončič, Katarina Hartner;

Misli, September, 1963

£ 0-10-0: Silvo Lampe, Fr. Medvedec, Peter Strah, Anton Spiclin, Rafael Turk, Marija Ivančič, Franc Troha, Pavla Bernetič, Emilija Kregar, Kristina Filipovič, Jože Vogrinčič, Alojz Skabar, Ivanka Ludvik

£0-5-0: Jože Kromar.

Prisrčna hvala in Bog povrni dosedanjim in nadaljnjim darovalcem!

SKOPJE — ZNANO POTRESNO PODROČJE

DOMALA VSE PODROČJE JUGOSLAVIJE, zlasti pa njen jugovzhodni del, je podvrženo močnim občasnim potresom. Alpe, Dinaridi, Šarsko-Pindsko gorstvo in deloma Rodopsko sodijo v pas izrazito potresne aktivnosti, ki se je tudi tokrat manifestirala s tragičnimi posledicami.

Področje Makedonije in njene neposredne okolice je bilo v preteklosti že večkrat podvrženo silnim potresom. V večini primerov je šlo za tektonske potrese, ki nastanejo zaradi delovanja gorotvornih sil. Te sile so v notranjosti zemlje vedno pričujoče. Naraščanje napetosti v zemlji utegne pripeljati do meje trdnosti kamenin. Ko napetosti v zemlji prekoračijo to mejo, pride do porušitve, sprostijo se velike zaloge elastične energije v obliki potresnih valov.

Tudi v primeru katastrofalnega potresa v Skopju zasledimo ta večno se porajajoči proces v zemlji. V preteklosti je bilo Skopje že večkrat izpostavljeno močnim potresom. Med najmočnejšimi je bil potres leta 1518, ki je porušil tdnjave v mestu in povzročil propad tedanjega Skupija, kot se je mesto imenovalo. Tudi pri tem potresu je izgubilo življenje veliko število ljudi.

Močan potres v okolici Skopja, zlasti v področju skopske črne gore, je bil leta 1904. Še bolj izrazit je pa bil potres v Valandovu 8. marca 1931, ki je imel katastrofalne posledice z izgubo velikega števila človeških življenj. V preteklih letih se je potresna akcija na tem področju države obnovila. Seizmologi že delj časa sledimo močne potrese v mejnem področju med Jugoslavijo in Albanijo, deloma tudi v bližini Ohrida blizu jugoslovanske in grške meje.

Vsem nam je še v spominu potres na področju Šar-planine, ki je pred dvema letoma povzročil znatno škodo v Tetovu in okolici.

Katasrofalne sunke skopskega potresa je ljubljanski astronomsko-geofizikalni observatorij zabeležil ob 5. uri 18 minut in 50.4 sekunde. Takoj se je dalo sklepati, da gre za zelo močan potres. Približno 70 sekund kasneje so do aparatov na Golovcu prišli transverzalni valovi, ki so nosili največji del potresne energije. Ljubljana je bila na skrajni možni meji občutljivosti potresnih sunkov in prebivalstvo jih ni čutilo, seizmološki aparati so pa potres zabeležili v vsej Evropi in večini postaj na drugih kontinentih.

Potres v Skopju je bil deveta stopnja na potresni lestvici. To pomeni za solidno zgrajeno mesto velike porušitve, ki so posebej očitne tam, kjer niso gradili "potresno varno". Če upoštevamo še nepovoljne talne pogoje, ki v veliki meri prispevajo k moči potresnih sunkov, je očitno, kako pomembne utegnejo biti sodobne varnostne mere pri gradnji objektov v potresnih ozemljih.

Seizmologi še ne morejo potresov naprej napovedati. Stanje sodobne seizmologije je takšno, da nudi le nekatere kažipote k reševanju problema, kako potrese vnaprej napovedati. Seizmologi pa morajo aktivno sodelovati pri določanju področij, ki so potresno nevarna. Na ta način so dani pogoji, da se tam, kjer so močni potresi verjetni, gradi trdnije, pa četudi nekoliko dražje. Tako bi se reševala dragocena človeška življenja in delo človekovih rok bi se ohranilo pred divjanjem naravnih sil, ki ga žal ne moremo preprečiti. — V. Ribarič v "Delu".

SNEŽINKE

I. Burnik

*Silno v zagonih valovi jezera
butajo mrzli v zamrznjeni breg,
voda se dviga in zemlja odмира,
v belo oblekel naravo je sneg.*

*Drobne snežinke vse tihe pršijo,
padajo verno kosmiči na tla.
Ptice za vetrom brezupno letijo:
čudežno v stvarstvu je delo Boga.*

*Čakam pomladi, pri peči se grejem,
čakam in gledam zaskrbljen vse dni,
komu le vendar naj glasno se smejem!
V prsih samotnih me žalost teži.*

*Padajo v belo areno snežinke,
bele se z vterom vrtijo navzdol,
rišejo črne in sive utrinke —
rišejo beli devištva simbol.*

Pripomba: Gornja pesem je nastala v avstralskih Snowy Mountains. Ur.

PO OBISKU

V SLOVENIJI

Rev. Janez Kopač, slovenski lazarist v Torontu, Canada, je bil pred meseci doma v Sloveniji. Imel je tam uradne opravke cerkvenega značaja. Po povratku v Toronto je napisal nekaj o svojih vtisih v Ameriški domovini, ki izhaja v Clevelandu. Zanimalo bo tudi naše ljudi. Ponatiskujemo. — Ur.

ŽE DR. ALEŠ UŠENIČNIK je v svojih filozofskih spisih omenjal, da je tudi v komunizmu nekaj dobrega in nekatera zrna resnice; in to še v letih pred drugo svetovno vojsko. In on je bil med Slovenci najbolj čist in globok katoliški ideolog. Jasno pa je razčlenil vse zmotne nauke komunizma in prikazal, v čem je komunizem najbolj nevaren in tudi s filozofskega in verskega stališča zmoten. In ta njegova ocena tudi za sedanji komunizem v Jugoslaviji drži.

Jugoslavanske oblasti nič ne taje in javno pišejo v knjigah in časopisih tudi danes, da mora biti vsak "zgrajen" komunist brezverec, da ne sme dati krstiti otrok, da se ne sme cerkveno poročati in da se ne sme dati cerkveno pokopati. Uče odkrito materialistični svetovni nazor, v socialnem nauku pa komunistično doktrino, ki jo izvajajo tudi v praksi. Vsa vzgoja po šolah od ljudskih do visokih šol je v tem duhu. Seveda pa nimajo povsod dovolj takih učiteljev, ki bi dosledno šli za njimi. A resnici na ljubo je treba priznati, da je "zgrajenih" komunistov v Jugoslaviji zelo malo. Oblasti uvidevajo, da je vera preveč zakoreninjena v ljudeh in morda prav zato popuščajo. Vsi v Sloveniji so mi trdili, da je v verskem pogledu zadnja leta znatno izboljšan položaj. Največ verske svobode je v Srbiji, nato na Hrvaškem, najmanj v Sloveniji.

Jaz z oblastmi dejansko nisem prišel nič v neposredni stik, pač pa precej s slovenskim ljudstvom. Po celi Sloveniji sem hodil v duhovniški obleki, da so lahko vsi vedeli, s kom imajo opravka. A priznati moram, da nisem pri ljudstvu zasledil kakega nerazpoloženja do katoliškega duhovnika. Nasprotno: doživel sem v mnogih pogledih večje znake spoštovanja kot na primer v Torontu. Slovenci od 35 leta starosti navzgor so po mojih vtisih v verskem pogledu bolj prečiščeni in utrjeni kot smo mi Slovenci v tujini. Več žrtvujejo za svojo cerkev in

svoje duhovnike, bolj spoštljivo o njih govorijo in več je v njih medsebojne ljubezni in edinosti. Tudi k zakramentom bolj pogosto hodijo in bolj iščejo tolažbe v veri kot mi tukaj.

Mladina je pa različna. Po nekaterih župnijah je zelo dobra; drugje se pa spet bolj pozna sodobni materialistični vpliv. Priznati moram, da sem dobil premalo upogleda vanjo, da bi mogel izreči o njej kako bolj tehtno sodbo. V škofiji Loki in zlasti v škofjeloških hribih je gotovo boljše kot smo bili njega dni mi. Seveda pa zahvala ne gre komunističnemu režimu, ampak staršem in zlasti duhovščini in redovnicam. Da ni prave verske svobode in prave demokracije, je jasno. Vendar je pa mnogo bolje, kot je bilo na primer pod komunizmom na Kitajskem, ko sem bil tam kot misijonar.

Pisal sem te vrstice za tiste, ki so dobre volje in bi želeli spoznati čimboli resničen položaj v Jugoslaviji. Skrajneži in tisti, ki namerno hočejo jemati duhovnikom dobro ime, bodo pa ostali itak taki kot so, pa zapiši o Jugoslaviji, kar hočeš. Imam ob teh vrsticah le eno vprašanje na slovensko javnost: Ali mislite, da več storimo za Slovence in slovenski narod, ako govorimo, da bi bilo treba vse komuniste pobiti in ne imeti z rodno domovino nobenega stika, ali pa je le bolj krščansko, če po naročilu fatimske Gospe molimo za spreobrnjenje komunistov, zlasti za spreobrnjenje tistih, ki so v svoji zaslepljenosti "zgrajeni" komunisti, in tako priključimo s svojimi molitvami iz nebes milost, po kateri slovensko ljudstvo najbolj hrepeni: da bi se komunistični režim spremenil vsaj še za toliko, da bodo lahko v miru in brez strahu služili Bogu in prišli v vsakem pogledu do tiste svobode, ki pripada slehernemu človeku kot osebi.

In če na primer matere in očetje hrepene, da bi še kdaj videli svoje otroke, pa na pot v Kanado ne morejo, ali bo pošten Slovenec obsojal takega sina ali hčera, ki gre v domovino in izpolni srčno željo svojih staršev? Kakor je sveti oče Janez XXIII. na smrtni postelji dejal, da ga nič ne boli, če so ga nekateri skrajneži obsodili za "rdečega" papeža, ko je vendar v primeri s tem, kar je moral Jezus pretrpeti, to malenkost; tako moramo tudi mi samo to gledati, da delamo vse pošteno in po vesti ne glede na to, kako nas bodo sodili ljudje. Glavno je, da imamo pred Bogom mirno vest.

Te vrstice sem pisal za tiste, ki so me iskreno prosili, in ki bi radi res iskreno vedeli, kakšne vtise imam o Sloveniji in o sedanjem režimu. Gotovo pa v treh tednih življenja v Sloveniji ne moreš priti do kake vsestranske objektivne slike. Upam pa, da vsaj malo več vem, kako je sedaj v Sloveniji, kot tisti, ki že 18 let niso bili tam.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Dragi otroci: —

Danes vam bom povedala zgodbico o Franciju, ki ni hotel ubogati. Zato je na lastni koži preizkusil resničnost pregovora, ki pravi: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

Živel je fantek. Ime mu je bilo Franci. Doma na vrtu so imeli nekaj sadnih dreves. Franci je imel najrajši češnje. Bile so še čisto zelene, pa jih je že hotel obirati in jesti. Mama ga je svarila in mu rekla:

“Počakaj, da dozori in bodo lepo rdeče”.

Franci ni poslušal. Na skrivnem je šel na vrt in se najedel zelenih češenj. Ni bilo dolgo, ko ga je začelo zvijati. Joj, joj! Držal se je za trebuh in komaj je prilezel v hišo. Mama je začula njegovo stokanje in brž razumela, kaj se je zgodilo.

“Nisi ubogal, zdaj pa imaš”.

Nekaj dni je Franci mirno posedal okoli hiše, pa je kmalu pozabil, kako hudo je bil bolan. Videl je prijatelje, ki so se igrali žogo in se podili, pa je zbežal k njim. Vroč dan je bil in Franci se je močno razgrel. Začutil je hudo žejo. Ni se domislil, da razgret človek ne sme piti mrzle vode. Stelkel je k studentu in se napil. Zvečer je čutil veliko vročino, a mami ni hotel nič reči. Čez čas je začel zmedeno govoriti. Mama se je ustrašila in poklicala zdravnika. Franci je moral več dni ostati v postelji. Mama mu je stregla in bila žalostna, da njen Franci tako nerad uboga.

Minilo je zopet nekaj časa in Franci je bil zdrav. Ko je videl, da otroci bijejo žogo kar po cesti, koder so vozili avtomobili, ni spet nič pomislil, ampak se je kar šel igrati. Ko je privozil avto, se mu ni pravočasno ognil. Avto ga je zadel in mu zlomil nogo. Tokrat je moral Franci v bolnico. Hudo ga je bolelo.

Ko je mislil na dogodke, je spoznal, da je sam

kriv. Mami, ki ga je prihajala obiskovat, jo vselej zatrdil:

“Zdaj bom pa vedno ubogal tebe in ateka.”

Mama mu je verjela. Tudi mi upajmo, da bo držal obljubo. Če jo bo, bom morda mogla drugič kaj bolj veselega povedati o fantiču, ki mu je Franci ime. — Pozdravlja vas vaša Anica.

Kotiček

kā-

Zimski dnevi

Ker se jaz še spominjam svojega rojstnega kraja, bom napisala, kako je bilo pozimi pri nas doma v Sloveniji.

Dnevi so bili še krajši in bolj mrzli kot tukaj. Ko smo zjutraj vstali, smo morali takoj v šolo. Pouk smo začeli že ob osmi uri. V šoli sva s prijateljico najrajši gledali, kako so padale snežinke. Med odmori in o počitnicah smo se otroci najrajši igrali zunaj na snegu. Kepali smo se in delali snežene može. To je bilo smešno! Ko sem pa prišla domov, sem se s sestrami sankala. Starejši brat se je pa šel smučat s prijateljem.

Zvečer smo sedeli v sobi pri topli peči in mama nam je pripovedovala pravljice. Ko pa mama ni imela časa, je pa stari oče. Večkrat smo tudi peli.

Tako je bilo pozimi doma. V Avstraliji smo že pet let, pa še nisem videla snega. Upam, da bomo v kratkem šli na sneg. Takrat bom zopet imela kaj napisati za naš Kotiček.

Helena Cvetko, Melbourne

Naš School Ball

V četrtek smo imeli v naši School Ball. Nastopale smo dekleta od tretjega pa do osmega razreda. Vsaka je bila oblečena v lepo košato obleko. Tako je bilo v dvorani vse pisano kot mavrica. Slovenke smo bile tri: Uršičevi Majda in Jožica ter jaz. Jožica je pela, jaz sem pa pri eni točki tudi plesala. Tako vidite, da me ne zaostajamo za drugimi v naši šoli.

In še nekaj drugega slovenskega je bilo na našem balu. V igrici o kraljični, ki je spala sto let, smo v dvorani imeli kolovrat, ki pripada naši Slomškovi šoli. Sestre nune so bile v zadregi, kje bi dobile kolovrat za igro, pa ga jim je naša slovenska šola posodila.

Ko sem se ozrla po dvorani, sem med gledalci opazila tudi gdično Anico, našo slovensko učiteljico. Naši starši so seveda tudi bili tam. Bili so zadovoljni z nami in so nas nazadnje pohvalili. Tudi trije avstralski duhovniki od naše fare so nas gledali. G. župnik je na koncu rekel, da nas niti poznal ni.

Ko je vsega konec, so nas sestre pogostile s slaščicami, sandviči in limonado. Potem smo se

poslovile ena od druge. Bilo je že pozno in smo šle hitro domov in v posteljo. Drugi dan je bilo treba zopet v šolo.

Magda Mesar, Melbourne

Moja prijateljica Marta

Dragi Kotiček: — Pošiljam pismo, ki sem ga prejela od prijateljice Marte v Sloveniji. Marta je moj "pen-friend", kot rečejo v Avstraliji. Poznam jo le po slikah. Meni se njeno pismo zelo dopade, ker tako lepo opisuje svoj rojstni kraj. Mislim, da ga boste vsi Kotičkarji z veseljem brali. Ko bom velika, jo bom šla obiskat in si bom njen kraj ogledala.

Marto zanima, kakšna je Avstralija. Jaz ne vem, če bom mogla tako lepo napisati o Avstraliji, kot je ona o svojem kraju. Kaj če bi mi vsi pomagali in pisma poslali za Kotiček? Kdo bo najlepše opisal Avstralijo?

Mogoče pa tudi kdo od vas dobiva pisma iz domovine. Če je tako, jih pošljite v Kotiček, da jih bomo vsi brali. Tukaj sledi pismo prijateljice Marte, jaz pa vse Kotičkarje lepo pozdravljam. — Majda Uršič, Melbourne.

Draga prijateljica: — Razveselilo me je pismo moje tete, kjer mi pošilja tvoj naslov, da ti lahko pišem. Veseli me tudi, da tam daleč preko morja, v meni nepoznanih krajih, žive ljudje, ki govore in celo prepevajo v našem slovenskem jeziku.

Ime mi je Marta, mali bratec Boris me kliče

tudi Mata. Premajhen je še, da bi izgovoril črko "r". Stara sem 11 let in zdaj v jeseni bom šla v peti razred.

Moram ti opisati kraj, kjer sem doma. Živim v kraju, ki leži ob reki Muri. Tu so rodovitna polja, kjer valovi žito in rumena pšenica, zeleni travniki in gozdovi. A z vinskih bregov nas bo vabil klopoteč, ki bo oznanjal in pel, da se bliža trgatve.

Po naši vasi teče potoček, ki napaja živino in zabava račke, ki so najrajši v vodi. Ne vem, kaj bi rekla ti, ko bi vse to videla. Meni pa je tu lepo, saj sem tu doma.

V 4. razredu smo bili na izletu v Maribor. To je veliko mesto med Pohorjem, Kozjakom in Slovenskimi goricami. Tam smo si ogledali mesto in park, hodili okrog treh ribnikov in obiskali akvarij morskih živali. Nato smo je odpeljali z vzpenjačo na zeleno Pohorje, ki se razprostira zahodno od mesta. Tam je lepo. Bili smo na razglednem stolpu. Videli bi daleč, pa nam je megleno vreme preprečilo. Na Pohorju so veliki gozdovi in planinski pašniki. Tu in tam prideš do koč ali kakega doma, kjer najdeš okrepčilo in prostor za razvedrilo in počitek.

Napiši mi, kako je pri vas v Avstraliji. Kam greste na izlet? Vse, prav vse me bo zanimalo. Mi imamo zdaj počitnice, jaz se pa učim verouk, ker bom šla k birmi.

Ob koncu sprejmi lepe pozdrave in dobre želje od — Marte.

DVE KATKOČASNI

Pošilja Mira Mar

Pojasnilo po telefonu

Janezek je poklical po telefonu sošolca Mihca, da bi mu povedal: Bolan sem, ne morem v šolo, opraviči me učiteljici.

Namesto Mihca se je oglasila njegova mlajša sestra Tinca in Janezek je poslušal:

"Veš, Mihec ne more priti k telefonu, se pripravlja za šolo. Zdajle ravno zajtrkuje, jajce je že pojedel, zdaj pije kavo. Stara mama mu češe lase, sestra mu pod mizo zavezuje čevlje. Mama mu spravlja skupaj knjige in zvezke. Če boš še malo počakal, ga bom poklicala k telefonu. Ne, ni še mogoče, vsi so okoli njega in mu oblačijo suknjič. Še trenutek počakaj. Oh, nič ne bo, Janezek, že slišim, da ropota šolski bus proti hiši. Mihec je že zagrabil knjige in jaz sem mu z eno roko odprla vrata in jih še držim, da bo lahko stekel ven — zdaj ga že ni — mislim, da bo še srečno ujel avtobus in ne bo šole zamudil. Jutri boš pa ti zdrav in se boš sam opravičil."

Kje imajo večjo ladjo

Na Generalni skupščini Združenih narodov v New Yorku so po neki dolgotrajni seji sedeli v restavraciji trije delegati in se med seboj pogovarjali; bili so: Anglež, Francoz in Jugoslovan. Angleški delegat prvi začne pogovor in, da se postavi pred drugima dvema, začne: "Mi imamo tako ladjo, da jo mora kapetan s helikopterjem preleteti, da vidi, ali je vse v redu na njej".

Francoz zamahne z roko in pravi: "To ni nič. Mi imamo tako ladjo, da, če jo v Rokavskem prelivu obrnemo počez, gredo lahko po njej avtomobili iz Francije v Anglijo, ali obratno." (Rokavski preliv je širok 30 km).

Ko Jugoslovan posluša take debele in kosmate, noče ostati na dolgu. Zato mirno pristavi: "Vse, kar vidva pravita, ni vredno besede. Mi Jugoslovani imamo tako ladjo, da mora kuhar s podmornico v kotel pogledat, če je krompir že kuhan."

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Službe božje

Nedelja 15. sept. (tretja v mesecu): Leichhardt, sv. Jožef, ob 10:30.

Nedelja 22. sept. (četrti v mesecu): St. Patrick, Sydney, ob 10:30.

Nedelja 29. sept. (peta v mesecu): Wollongong, katedrala, ob 5. popoldne.

W O L L O N G O N G !

Ta mesec ima spet vašo nedeljo — peto. Bo tudi god sv. Mihaela, nadangela. Služba božja v katedrali on 5. pop. kot po navadi.

Nedelja 6. oktobra (prva v mesecu): Blacktown ob 11:00.

Nedelja 13. oktobra (druga v mesecu): St. Patrick, Sydney, ob 10:30.

ZDRAVA MARIJA MILOSTI POLNA

Ponovno priporočamo molitvenik z gornjim naslovom. Povsod so ga sprejeli z velikim veseljem. Prireditelj dr. Filip Žakelj prejema polno čestitk.

Molitvenik ima blizu 1200 strani, vendar na tako finem papirju, da mu je še vedno žepna oblika. Vse, kar je Marijino češčenje med Slovenci lepega rodilo, je v njem zbrano.

Cena mu je £ 3-0-0 za zlato obrezo, £ 2-10-0 za rdečo. To velja odslej. Plačuje se lahko na obroke. Dobiti ga pri vseh treh slovenskih duhovnih v Avstraliji.

MISLI OB BREZVERNEM BOLNIKU

Iz privatnega pisma.

“Kako majčken je človek — in vendar tako velik! Brez pomoči bolničarke se ne more ganiti, ne more najmanjše potrebe opraviti, roka mu trepeče, slabši je kot novorojenček. Ampak eno silno moč ima: Bogu se lahko upira. Strašna sila je to — človekova svobodna volja!”

ZA MAŠO STA DALA

Duhovnik je oznanil: Ta sv. maša se daruje, za rajno mater, ki je pretekli teden umrla. Naročil hvaležni sin Mirko Pinkič.

Po maši so Mirka obstopili znanci in mu izrekli sožalje.

Naslednjo nedeljo je duhovnik oznanil: Ta sv. maša se daruje za mater Veroniko Ninčič, naročila hvaležna hči Monika.

Po maši so Moniko obstopili zanci in znanke in ji izrekli sožalje. Monika se je branila:

“Nikar, nikar, saj moja mati ni umrla.”

“Zakaj si pa potem naročila mašo?”

“Ravno zato!”

DVE NOVI ZASTAVI-BANDERI

Naročili smo, kot znano, pri šolskih sestrah na Koroškem dvoje novih banderc: Marije Pomagaj in svetogorske Kraljice. Naročilo je že izvršeno in čaka, da pride kdo in nam banderca prinese. V načrtu je, da bo to napravila ga. Marija Bulfon, njeno dekleško ime je bilo Danev. Odhaja na ženitovanjsko potovanje v Evropo in bo zastavi prinesla.

Stroški za obe zastavi so že skoraj pokriti, kar pa še manjka, bomo gotovo lahko zbrali o priliki, ko bomo podobi slovesno blagoslovili. Kdaj bo to, bomo pravočasno sporočili.

NOVA DRŽAVNA UREDBA ZA POROKE

Od dne 1. sept. 1963 so v veljavi nove, nekaj strožje odločbe za poroke. Duhovniki, ki smo pri porokah tudi državni uradniki, smo dobili kar debelo knjigo z novimi paragrafi. Ženin in nevesta morata imeti dokumente v natančno predpisanem redu.

Odslej ne bo več mogoče zahtevati od duhovnika, da kak par poroči kar v nekaj dneh po prijavi. Zapomnite si ženini in neveste: VSAJ EN MESEC pred nameravano poroko se prijavite duhovniku, da bo pregledal, če so dokumenti v redu, drugače jih bo treba šele skupaj spravljati. Včasih to vzame precej časa. Brez njih pa duhovnik ne more ničesar, če noče izgubiti pravice do blagoslavljanja pred državo veljavnih porok.

SYDNEYČANOM NA ZNANJE: NASLEDNJE NAŠE VELIKO ROMANJE BO NA PRAZNIK KRISTUSA KRALJA, V NEDELJO 27. OKTOBRA, V MARRICKVILLE Z OBSEŽNIM PROGRAMOM. PODROBNOSTI V OKTOBRSKI ŠTEVILKI. BO NEKAJ POSEBNEGA — ZAPOMNITE SI!

IZ ROKAVA P. ODILA

(s str. 232)

Vera, ki iz nje izvirajo dobra dela, je dragocen zaklad. Ni čudno, da prežijo nanj sovražniki. Zapeljiv svet, človekova lastna slabost, pa še satan povrhu. Včasih je potreben boj, pa nikoli brez upa zmage. Najboljša obramba je tesno zavestništvo s Cerkvijo in tesna naslonitev na samo božje Srce. Vera je milost. Bog jo je dal, Bog je ne bo pustil vzeti, če nisi sam voljan metati bisere v blato.

Sveti Pavel je kot Savel Kristusovo vero dolgo preganjal. Po milosti božji je zmoto spoznal, postal steber vere in na ves glas oznanjeval: **Pravičniki iz vere živi!** Tudi ti hočeš biti pravičen, zakaj pustiš, da tvoja vera pojema in ugaša?

Vera! Pomilovanja vredno je, da je mnogim kristjanom samo na ustnicah, v srečo kaj malo, najmanj pa v dejanjih. In vendar je treba vero živeti, vse naše snovanje in ravnanje mora biti z vero prežeto.

Morda bo podprlo tvojo vero to branje iz mojega rokava. Podprlo, ne pa dalo, če si jo izgubil. To more samo Bog. Ob koncu tega branja se zgrudi na kolena — vsaj v mislih — in reci:

“Verujem! Bog, moja vero poživil! Naj prekipeva v dejanja”.

Proslava jubileja slovanskih apostolov

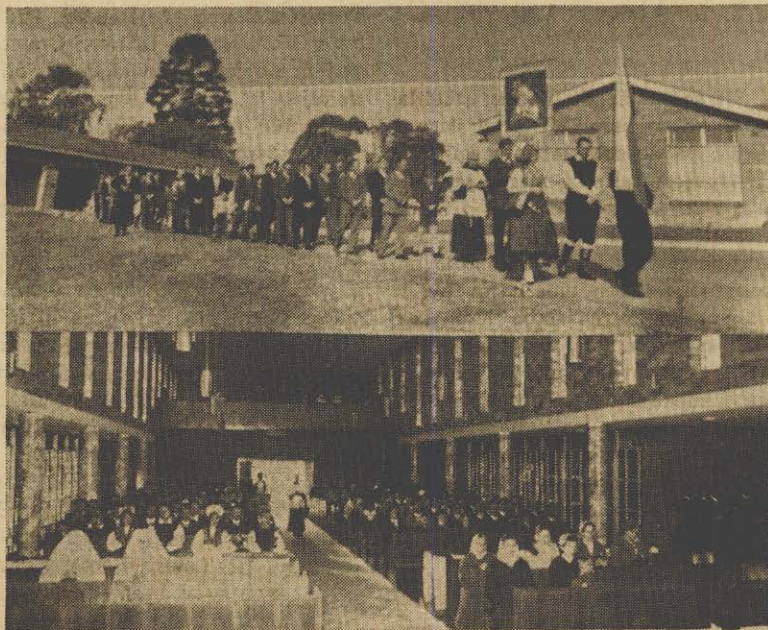
Sydneyski Slovenci nismo hoteli zaostati za rojaki drugod po svetu, od koder prihajajo poročila o veličastnih proslavah ob 11stoletnici prihoda sv. Cirila in Metoda med Slovane. Kar je bilo v naših močeh, smo naredili. Proslavo smo združili z romanjem po prazniku Marijinega Vnebovzetja.

Poromali smo torej na prijazni griček Rooty Hill ob robu Sydneya, kjer imajo bele nune, Frančiškanske Marijine Misijonarke, velik dom za onemogle, poleg njega pa zelo lepo in prostorno cerkev. Sprejele so nas zelo rade, ker so imele še v živem spominu naše lepo uspešno lansko šmarnično romanje. Zopet je bila med nami tudi slovenska sestra, doma v Prihovi pri Konjicah.

Sodimo, da se nas je zbralo blizu 300. Svojo pobožnost smo pričeli s procesijo pred cerkvijo in med njo smo odmolili rožni venec. Nekaj narodnih noš je dalo procesiji posebno slikovitost. Na čelu procesije sta vihrali zastavi Marije Pomagaj in naša narodna.

Po prihodu v cerkev je zadonela pesem: *Marija, pomagaj nam sleherni čas*, nakar sem v primernem govoru pojasnil pomen jubileja. Skušal sem popisati ogromne žrtve in uspehe sv. bratov za našo versko in narodno stvar.

(Konec str. 288)

Rooty Hill: prednji del procesije in med mašo v cerkvi

NEW SOUTH WALES

Narrabundah, ACT. — Zopet bi si rad izgovoril prostorček v KRIŽEM po avstralski Sloveniji. Imam novico, ki ne sme utoniti v požrešni preteklosti. Povedati moram, da sta Janez Tadina in njegova Lizika dobila sinka, ki še ne ve, da ima ime Erik. Pravi korenjak je in če se bo tako razvijal, se bosta z očkom kmalu lahko šla metat. Čestitamo srečnim staršem in jima želimo, da bi Erik postal fant od fare, obema v ponos. — Ob tej priliki naj tudi pripišem, da je žena Vinka Sramela po rodu Nemka, ne Švedinja, čeprav je res prišla v Avstralijo skupaj s Švedi in govori njihov jezik. Toda Vinko pravi, da se bo morala naučiti tudi po štajersko, ko je Vinku domača beseda tako sladka. In še to naj se doda, da je dar Ivana Urbasa za KOROTAN na mojem seznamu zapisan kot £1.10.0, MISLI so mu pa dale kredita samo za £1.0.0. — Lep pozdrav vsem! **Joža Maček.**

VICTORIA

Wangaratta. — Ni se mi še do konca zacelila rana na nogi, zaradi katere sem bil pred časom v sydneyjski bolnišnici, pa že spet ležim v špitalu. Tokrat v Wangaratta Hospitalu. Z mano je tudi rojak Franc Zagorc. Dne 10. avgusta sva jo izkúpila v prometni nesreči in oba sva precej poškodovana, posebno najini glavi sta močno obtolčeni. Jaz sem si tudi roki nekoliko nalomil. Slovenci v Snowy planinah imamo letos res slabo leto, kar štiri nesreče v nekaj mesecih. Žal, da v tem kraju nobenega rojaka ne poznavam, zato tudi ni upati na kakšne obiske. Lansko leto v Sydneyu me je med prvimi obiskal p. urednik, v Wangaratto je pa zanj vse predaleč. Sedaj se šele res živo zavedam, koliko je vreden obisk, ko ležiš zapuščen v bolnišnici. Nič ne vera, kako dolgo bo treba ostati tu. Prav lepo pozdravlja vse rojake in jim voščiva vse najboljše. — **Peter Kern.**

Melbourne. — Prav lepo nas je poučil p. Odilo in nam natrosil iz svojega rokava dosti naukov o

dobrih in slabih delih, ki pojdejo z nami nekoč v večnost. Ne gre mi pa v glavo, da bi bil sv. Oče Janez mislil na svoja dobra dela, ko je pred smrtjo dejal, da so kovčki zapokani. To bi se reklo, da se je hvalil, takorekoč bahal, koliko dobrih del lahko vzame s seboj. Baharija pa res ni bila njegova lastnost. Jaz sem tisto tudi brala v časopisih, pa sem razumela tako, da se je samo malo pošalil, kot se je zmerom rad. Uporabil je parabolo o zapokanih kovčkih in s tem hotel reči, večnost se bliža, smrt ni več daleč, pripravljen sem. Tako sem jaz razumela, je pa že tudi res, da se malokdo poslavlja od sveta in se odpravlja v večnost s tako množino dobrih del, kot se je papež Janez XXIII. Blagor mu! — **Marija N.**

WESTERN AUSTRALIA

Nyamup. — Sprejmite srčne pozdrave vsi Slovenci, ki berete naš preljubi list MISLI. Mi g-a z veseljem redno prejemamo. Vedite, da imamo tudi tu v W.A. svoje težave. Omenil sem že v prejšnjem dopisu, da smo dobili od države 443 akrov zemlje, ki je oddaljena od našega stanovanja tu celih 100 milj. Zemljo bi že morali začeti čistiti. Toda nesreča je hotela, da mi je oblast vzela dovoljenje voziti avto za 6 mesecev. Čisto po naključju mi je motor ponagajal in mi skoraj odtrgal prstanec desne roke. Ko sem se peljal k zdravniku 15 milj daleč v Manjimup, me je ustavil prometni inšpektor in me kaznoval, čeprav znam avto voziti že iz Francije. Človek ne bi mislil, da bodo oblasti tako strogo postopale tod, ko je svet tako redko naseljen. Zdaj bo morala zemlja čakati, ko ne smem z avtom tja. Pa še nekaj imam povedati. Pred par dnevi sem dobil pismo od znanca v domovini. Piše mi, da ima brata v Avstraliji, ki se ni oglasil domačim že od 1.1960. Morda bi ga kdo poznal in mu povedal, da ga iščemo. To je **Jože 'Vičoš'**, ki je imel zadnji naslov tak: 101 Third Avenue, Mt. Lawly, Perth. Kdor ga pozna, naj mu pove, da njegov brat Stanislav na Stražnem vrhu pri Črnomlju želi dobiti pošto od njega. Lepa hvala že v naprej. — **Ivan Štrucelj** z družino.

IZ MATIČNIH KNJIG, N.S.W.

K r s t i

Boris Rudi Križman, Petersham. Oče Lojze, mati Francka r. Lenassi. Botrovala sta Pavel in Hermina Barba. — 6. julija.

Sonja Crissani, Homebush. Oče Marcel, mati Marija r. Baša. Botrovala Oskar in Viktorija Gregori. — 7. julija.

Marijan Mikel, Cronulla. Oče Franc, mati Anica r. Goričanec. Botrovala Marijan in Magdalena Rendulič. — 20. julija.

Dušan Robert Cucek, Concord. Oče Viktor, mati Alma r. Samsa. Botrovala Franc in Ivanka Kranjc. — 3. avgusta.

Robert Stanislav Kolar, Matraville. Oče Stanislav, mati Marija r. Zver. Botra Jože in Rozalija Kavaš. — 3. avgusta.

Robin Aldo Meznarič, Balmain. Oče Janez, mati Marinka r. Završnik. Botra Janez in Nevenka Janžekovič. — 28. julija.

Teddy Metod Nagode, Burwood. Oče Franc, mati Julija r. Kariž. — Botra Rino in Favsta Kariž — 1. septembra.

P o r o k e

Štefan Zdravec iz Beltinec in **Helena Kojek** iz Murske Sobote, 6. julija.

Jože Oberstar iz Strug na Dolenjskem in **Helena Vojzyzyk** iz Poljske. 27. julija.

Albert Krašček iz Sovodnja pri Gorici in **Kristina Hayes** iz Sydneya. 3. avgusta.

Jakob Rejec iz Maribora in **Frančiška Doberšek** iz Makol. — 10. avgusta.

George Bulfon iz Florence, po materi Slovence, in **Marija Pija Danev** — 31. avgusta s poročno sv. mašo.

Mrtvaški zvon.

V Wollongongu je po kratki mučni bolezni dne 31. avgusta umrl rojak **Franc Žičkar**, star 72 let. Rojen je bil v Vidmu pri Krškem, pozneje je bil za mlinarja pri Sv Križu nad Litijo, kjer se je poročil. Po dveh letih se je družina preselila v Rogatec ob Sotli, kjer so ostali 20 let. Pred 10 leti so prišli v Wollongong: starši, štirji sinovi in hčerka. Pokojni se je vneto udejstvoval pri Slovenskem društvu. Pogreb je bil v ponedeljek 2. sept. z mašo zadušnico, ki jo je opravil p. Odilo. Veliko število rojakov je izkazalo rajnemu zadnjo čast in pevci so mu zapeli "Vigred se povrne". Blagi rajnik naj nam ostane v trajnem spominu in vdani molitvi. Družini iskreno sožalje.

"UMRETI NOČEJO"

BOLI NAS in peče, ko spet in spet slišimo, kako skušajo naše rojake na Koroškem ponemčiti ter v nekadnanji zibelki slovenstva iztrebiti slovensko ime.

Jeziti se in Nemce zasovražiti, nič ne pomaga. Pomagalo po bo, če namesto sovraštva damo v svojih srcih prostora — ljubezni in z ljubeznijo podpremo odpor koroških Slovencev zoper potujčevanje.

Komaj si moremo misliti boljše podpiranje, kot je denarna zbirka za "KOROTAN", dijaški dom za slovenske koroške akademike na Dunaju. Po končanih študijah se bodo vrnili v domovino in zavedno vodili svoj narod. Brez narodno zavedne inteligence narod ne bo vzdržal.

V avgustovi številki MISLI sem objavil prve darove — kar lepe! Zapisal sem: Do prvega stotaka ni daleč. Res ni bilo — še preden je potekel avgust, je že odšel v Celovec. Potrdila še nimam.

Zdaj že lahko zapišem: Do drugega stotaka ni daleč. Dokaz za to je naslednji izkaz darov, ki sem jih prejel v drugi polovici avgusta:

£ 50-0-0: Neimenovana v Melbournu;

£ 25-0-0: Dušan Lajovic, Niko Krajc;

£ 5-0-0: družina Molan;

£ 4-0-0: Jože Renko;

£ 2-0-0: družina Feliks Kovačič, Ivan Slavec;

£ 1-0-0: Karl Celin, Franc Medvedec, Jože Petrič, L. Mozetič, L. Schatter, Mrs. Drezga, Anton Brne, Vida Tončič.

Vsem najlepša hvala! Ni dvoma, da boste imeli še dolgo vrsto navdušenih posnemalcev, "Umreti nočejo", je zapisal Ivan Pregelj. Mi pa recimo: UMRETI JIM NE PUSTIMO! P. Bernard.

PROBLEM

"LJUDSKE KULTURE"

Spodnji članek je izšel v ljubljanski reviji PERSPEKTIVE. Vredno ga je brati. Vsaj nekateri današnji kulturniki v domovini prihajajo do zavesti, da pred prihodom komunizma v Sloveniji ni bilo vse slabo, in da po 18 letih komunističnega vladanja ni vse dobro. — Ur.

V DOKUMENTIH TOPOGRAFIJE LAHKO ZASLEDIMO med mnogimi podobnimi tudi tale podatek: Leta 1866 je bila v tej in tej vasi na Primorskem čitalnica, ki je obsegala 1200 knjig, imeli so prav tako pevski zbor itn., itn. Po letu 1918 in nastopu italijanske okupacije in kasneje italijanskega fašizma je deloval pevski zbor ilegalno. Namreč ilegalno in naskrivaj je vadil, svoje nastope pa je imel javno, kljub vedno hujšemu terorju italijanskih fašistov. Prav tako je npr. organizacija TIGR (Trst, Gorica in Reka) npr. v eni izmed vasi likvidirala italijanskega tuberkuloznega učitelja, ker je pljuval v usta otrokom, ki so govorili slovensko.

KPI je delovala tam s svojim socialnim programom, ki je bil mnogo širši kot programi drugih odporiških organizacij, ki so v presledkih delovale na Primorskem vse do leta 1941. Celotna dejavnost je obsegala gospodarski in kulturni odpor

proti osvajalcem, saj zasledimo npr. med drugim tudi dokument o tem, da je prav organizacija TIGR vsebovala kot poglavitno točko svojega programa pripravo mladine za gospodarski odpor. Ekonomsko zasužnjevanje je pomenilo obenem konec kulturne in nacionalne samobitnosti, kulturno zasužnjevanje je pomenilo konec gospodarske in nacionalne samobitnosti (jezik, kultura kot združevalni in integracijski princip nekega organizma).

Vsi ti elementi so obsegali kompleksno celoto, čeprav so se nemalokdaj med seboj križali, vendar je prav kulturna dejavnost, ki je rasla iz ljudstva kot resnična potreba, ne kot reprezentanca, urejala znotraj tega organizma vsa ta nasprotja. Tako je rasla ta celotnost kljub vsem naporom okupatorjev, da bi jo zatrli. Brez tega seveda ni mogoče razumeti, od kod in kako je mogoča taka zavest, ki jo najbolje reprezentirajo taki in podobni dogodki na Primorskem, ki so bili med NOR vsakdajen pojav: leta 1942 so v neki vasi do smrti mučili 6 ljudi.

Mučili so jih italijanski vojaki od 9. zvečer do jutra v neki leseni lopi, nato so ukazali vaščanom, da so razsekane kose mučencev prepeljali v gnojnem košu v Gorico, kjer so jih pokopali. Naslednjega dne so prišli v isto vas partizani in vaščani so jih prenočili, nahranili in oblekli.

Najbrž je tukaj vsak komentar odveč. Čez nekaj časa so kulturne skupine raznih edinic s sode-

Ajdovščina

lovanjem vaščanov prirejale po istih vaseh mitinge in kulturne prireditve, kjer so recitirali npr. tako kot že leta 1866 Prešernovo Zdravljico: Žive naj vsi narodi itn. ali pa sta partizan in partizanka zapela npr. tisto o železni cesti. Ti podatki niso niti najbolj značilni, vendar se ob njihovem prebiranju človeku zazdi, kot da ima pred svojimi zaznavnimi zmožnostmi zaslon, ker njih dimenzije enostavno ne more dojeti.

Eno pa je gotovo: to niso bila dejanja posameznikov, prav tako pa taka dejanja preraščajo okvir sleherne organizacije in je organizacija le eden od elementov, ki je skozi ta proces, ki sem ga poskušal s skupnimi podatki nakazati, zrasla iz ljudstva. Za doumevanje tega so vsa teoretična pomagala prešibka. V tem času se je dogajalo in zgodilo nekaj več. Toda dovolj o tem. Nastaja tukaj nekaj usodnih vprašanj, ki se jih moramo enkrat dokončno ovedeti.

Tistih 1200 knjig je danes v muzeju. Prav, če so nerabne za današnjo rabo, naj bodo tam kot dokument. Vendar kako se je zgodilo npr. to, da v tisti vasi ni nobene knjižnice, nobenega zbora, skratka, nič podobnega temu, kar je bilo? Prav tako je v drugih primorskih vaseh. Kot je bila prej bela vrana tista vas, kjer ni bilo nobene kulturne dejavnosti (če ni bila povsem očitna, je pa vsaj

tela), tako je zdaj bela vrana tista vas, ki kaj podobnega ima, če sploh katera je. Vsa kulturna dejavnost se je zožila na posamezne otočke, centre, mesta. Taka dejavnost najbrž spričo tega, da se je izolirala na posamezne otočke, ne more biti v nobenem primeru kaj drugega kot reprezentančna.

Ali smo ukinili zgodovino, zgodovinsko kontinuiteto, ali pa je to samo organizacijski problem ali je to samo formalni problem, češ da so se te oblike take kulturne dejavnosti množične ljudske kulture že preživele? Ali je mogoče opustiti eno obliko, ne da bi jo nadomestili z drugo, boljše?

Razen prvega vprašanja se mi zde vsa ostala bolj tehničnega značaja in nam najbrž služijo samo kot izgovor. Dejstvo pa je, da je primorski kmet z vso to zgodovino omejen samo na svoje vsakdanje skrbi, ne da bi se vraščal v družbo, prav tako se ne more integrirati niti navznoter niti navzven. S tem ko zgublja osebno celovitost, zgublja tudi družbeno in zgodovinsko. Njegova dejavnost, pa naj si je to samo obdelovanje zemlje, ostaja samo zasebno drobnjakarska.

Zdi se mi, da stoji to usodno vprašanje pred nami vsemi in zmeraj imam bolj in bolj občutek, da se naša kulturna dejavnost oddaljuje od realnosti in postaja bolj in bolj gledališče dogajanja, ne pa dogajanje samo. — P.B.

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mope, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE SLOVENSKE

PESMI

Poje pevski zbor TRIGLAV v Melbourneu

Dve plošči, vsaka stane £ 2-0-0

I. — Sinoči je luštna noč bila — Pobratimija — Kaj ti je, deklica — Vinček moj — Dekle na vrtu — Briška — Od Celja do Žalca — Klic Triglava — Orkester.

II. Regiment — Kako bom ljubila — Furmanska — Ne tožim — Peklenski večer — Hišica ob cesti — Gor čez jezero — Angelček varuh moj — Rasti, rožmarin — Slišala sem ptičko pet — Orkester.

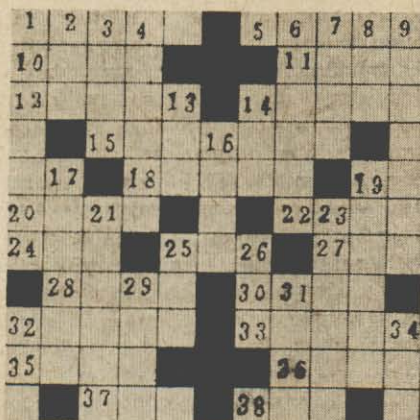
Plošče dobite pri p. Baziliju v Kew in v Slov. Domu.

V Sydneyu pri p. Odilu v Paddingtonu

Za nakup se priporoča zbor TRIGLAV

KRIŽANKA

Mirko Rakušek

Vodoravno

- 1 ločitev
- 5 rakev
- 10 počasen dir (angl.)
- 11 grški bajeslovni letalec
- 12 reka v Viktoriji, Wangaratta
- 14 ljubezen (ital.)
- 15 slovenski pisatelj
- 18 siromašen
- 20 otok v Tirenskem morju
- 22 zabava
- 24 prostor za pevce v cerkvi
- 25 televizijska znamka
- 27 krpa, cunja (angl.)
- 28 resnično (ital.)
- 30 hujskati, potuho dajati (angl.)
- 32 manjša skala
- 33 moško ime (iz lat.)
- 35 ime slov. soc. delavca in politika
- 36 del Severnega morja
- 37 predlog
- 38 lošč

Navpično

- 1 ime velikega Slovenca
- 2 jaga
- 3 znamka motorjev
- 4 planet
- 6 mesto v Italiji
- 7 tudi bolha ga zmore
- 8 katran (angl.)
- 9 najvišje atensko sodišče

- 13 vse (hrv.)
- 14 je jedel (angl.)
- 16 povabljen na ženitnino
- 17 knjiga besed po abecedi
- 19 mož s ključi
- 21 mesto v Nemčiji
- 23 ni sladak
- 25 sin (angl.)
- 26 nekdanji ruski vladar
- 29 tekoča voda
- 31 vrsta grmovja
- 32 teroristična organizacija v ZDA
- 34 paglavec, potepin (angl.)

5. Magični kvadrat

(Jože Grilj)

Iz števil 1, 2, 3, 4 sestavi kvadrat tako, da bo vsota vedno 10 in sicer navpično, vodoravno in diagonalno.

IZ ROKAVA

(s str. 283)

Sledile so pete litanije M.B., ki jih je vodil močan moški zbor z g. Klakočerjem pri orglah. Odpevala je pa vsa cerkev, lepo napolnjena. Ostali smo še pri sv. maši, med katero je dosti lepo število prisotnih prejelo sv. obhajilo.

Odšli smo v dvorano na okrepčilo in k predstavi skioptičnih slik, primernih za tak dan. Pokazal sem več slik sv. bratov iz raznih cerkva, ki so jima posvečene. Tudi grob sv. Cirila v Rimu in sv. Metoda na Velehradu. Zvočni trak nam je izvajal mogočno skladbo "Očenaš" v besedilu sv. Cirila ter petje ukrajinskega zbora med mašo v vzhodni liturgiji.

Med odmorom nam je naš moški zbor pod vodstvom g. Klakočerja zapel tri pesmi, ki so močno ugajale. Vsi smo jim bili iskreno hvaležni za lepo podane pesmi.

Nato sem pokazal še nekaj lepih slovenskih narodnih noš v barvah in krajevnih slik iz domovine, zlasti od tam, koder sta prav verjetno hodila sv. brata Ciril in Metod. Precejšnje število udeležencev je vztrajalo prav do konca in šele v poznem mraku smo se zadovoljni razšli. Po svojih močeh smo se kar dobro oddolžili svetima Cirilu in Metodu pod vodstvom KRALJICE SVETE EDINOSTI.

KUPUJETE HIŠO ?

ALI MOGOČE TRGOVINO ?

POTREBUJETE NASVET ALI INFORMACIJO ?

Vprašajte za EMIGRANTSKO — INFORMACIJSKI CENTER pri COMMONWEALTH BANKI ali vsaki njeni podružnici.

Specijalno izučeni uradniki in tolmači pri EMIGRANTSKO — INFORMACIJSKEM CENTRU so v zadnjih letih dali 400.000 informacij o raznovrstnih problemih kot: stanovanjski, financiski, davčni, zaposlitveni, socialna pomoč in mnogo drugih.

EMIGRANTSKO — INFORMACIJSKI CENTRI poslujejo *brezplačno* kot oddelek COMMONWEALTH BANKE. To je največja avstralska banka in zanjo jamči avstralska vlada.

Naslovi EMIGRANTSKO — INFORMACIJSKIH CENTROV v New South Wales so:

SYDNEY: Lower Ground, Commonwealth Banks, Corner George and Market Sts.

FAIRFIELD: Commonwealth Banks. Corner Ware and Spencer Sts.

WOLLONGONG: Commonwealth Banks, Crown St.

Poslovne ure: preko tedna: 9. — 5.

sobota: 9. — 11.

SYDNEY — center posluje ob nedeljah od 2. do 5. pop.

Ob ponedeljkih in petkih je odprt EMIGRANTSKO — INFORMACIJSKI CENTER pri Commonwealth Banks, Liverpool.

PHOTO STUDIO NIKOLITCH

3rd Floor, 108 Gertrude Street

Fitzroy, N. 6, Melbourne, Vic.

Se priporoča rojakom za naročanje

fotografij vseh vrst:

Družinske albume — poroke — otroke

— portrete — športne skupine — fotokopije.

Telefon JA 5978

IZDELUJEM OBLEKE VSEH
VRST: poročne, športne itd.
Vaša želja mi je ukaz. —
Velika izbira angleškega blaga.

**MARTIN
JANŽEKOVIČ**

54 AUSTRALIA ST., CAMPERDOWN,
SYDNEY.

Kličite čez dan ali zvečer

Tel. LA 6884

Snažne lepe sobe z vso postrežbo za izletnike,

kopalce, letoviščarje.

"BLUE WATERS"

gostišče med Sydneyem in Palm Beachem

Izborna kuhinja, bus pred poslopjem,
do prodajalen 3 minute.

1687 Pittwater Road, Mona Vale.

Tel. XX 3626

Priporoča se H. Stanojković

A D V O K A T

iz Jugoslavije

I. S. D. R A K I N

141 William St., Sydney

Tel.: 31 - 56 - 32

Strokovnjak za jugoslovansko pravo

Svetovalac v vseh zadevah

Stranke sprejemam vsak dan od 8 — 6

ob sobotah in nedeljah od 8 — 12

Dr. J. KOCE

Tel. 28-2311
87-3854

G.P.O. Box 670, PERTH, W.A.
(196 William St., Perth, W.A.)

Tel. 28-2311
87-3854

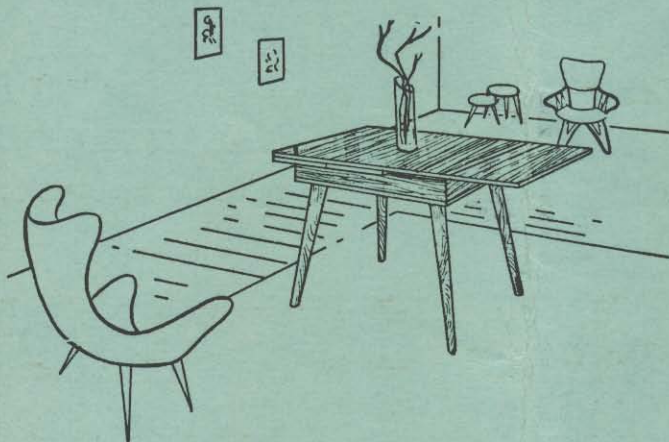
1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREŽBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDARJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJŠNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLESKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378

HOLROYD FURNITURE CO.,
403 GUILDFORD ROAD, GUILDFORD

BOGATA IZBIRA:

Jedilne sobe
Ure vseh vrst
Spalne sobe
Televizijski in tračni aparati
Igrače vseh vrst
Namizni prti in prtiči
Aparati za britje in striženje

Aparati hladilni in sušilni
Linoleji vseh vrst
Božje slike in kipi
Importirane brušene vaze
Naslonjači in ležalni stoli

POPUST IN LAHKI POGOJI ZA ODPLAČEVANJE NA OBROKE.
REDNA POSTREŽBA, POPOLNO ZADOVOLJSTVO.

KADAR KUPUJETE POHIŠTVO, OBRNITE SE NA NAS

Tel.: 632-9951

Preproge in zavese
Otroške postelje in vozički
Radijski in gramofonski aparati
Sprejemne in samske sobe
Električni lustri in svetilke
Kuhinjske omare, mize in stoli